

V rámci rozvojového projektu MŠMT na rok 2009 „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“

ÚVOD

Vážené čtenářky a vážení čtenáři,

Dovolte, abychom vám představili 4. číslo našeho newsletteru, který již po 2 roky vydáváme v rámci rozvojového projektu MŠMT ČR „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“.

Jelikož projekt nyní došel do své poslední etapy, zaměřili jsme toto číslo především na zajímavé výstupy projektu a jako aktuální téma jsme zvolili stav a perspektivy VŠ poradenství v ČR. Nechybí však ani dobrá praxe v poskytování poradenství a ve vzdělávání poradců v zahraničí. Dále přinášíme reporty ze zajímavých akcí pro poradce a zároveň upoutávky na plánované aktivity v oblasti poradenství v příštím roce.

Ačkoli projekt „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“ letošním rokem končí, náš newsletter vás bude provázet i v následujícím roce a my se budeme snažit nadále přinášet zajímavé informace a inspiraci k tématu poradenství.

Oprava z minulého čísla:

V newsletteru č. 3 na straně 7 uvedla autorka článku „Cross Border seminář 2009“ chybné jméno zástupce MŠMT. Na semináři nevystoupil s úvodní řečí pan Jaroslav Matoušek, ale pan Jakub Stárek. Tímto se oběma uvedeným omlouváme.

Tým Profesně poradenského centra FF UP

AKTUALITY

- **Kurz Kariérové poradenství**
poskytující komplexní základy kariérového poradenství připravily Institut celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty UP v Olomouci, Regionální konzultační pracoviště v Praze a Republikové centrum vzdělávání, s.r.o. Zahájení kurzu je naplánováno na 28. ledna 2010 v Praze.
- **Aktualizace webového portálu vysokoškolského poradenství**
<http://www.vsporadenstvi.cz>
Web nabízí aktuální informace a odborné články na téma vysokoškolské poradenství, nově i v anglické verzi.
- **Akce pro poradce**

OBSAH

VÝSTUPY PROJEKTU

- 2 Pilotní kurzy pro VŠ poradce
- 2 Koučování a supervize
- 5 Závěrečná konference rozvojového projektu Rozvoj VŠ poradenství v ČR

DOBRÁ PRAXE

- 6 Pracovní a kariérové poradenství a další služby v občanském sdružení Asistence

ROZHOVORY

- 8 Kurz kariérového poradenství Euroguidance
- 9 Národní poradenské fórum

REPORTY Z AKCÍ PRO PORADCE

- 10 Vysokoškolské poradenství versus vysokoškolská pedagogika
- 11 Kariérové poradenství v praxi
- 11 SLUNEČNICE 2009 aneb Zpřístupňování vzdělávání
- 12 Současné trendy v rozvoji celoživotního poradenství

AKTUÁLNÍ TÉMA

- 12 Přítomnost a perspektiva vysokoškolského poradenství v ČR
- 13 Kulatý stůl na téma VŠ poradenství v ČR se zástupci MŠMT
- 14 Z aktivit Asociace vysokoškolských poradců v roce 2009

ZAHRANIČNÍ ZKUŠENOSTI

- 15 Zahraniční dobrá praxe ve vzdělávání VŠ poradců - Švédsko a Dánsko
- 16 Poradenské centrum Berman při Haifské Univerzitě v Izraeli

PUBLIKACE

- 17 Manuál vysokoškolského poradce: pracovní postupy
- 18 Příručka pro poradenské pracovníky vysokých škol „Koučem na VŠ“

- 18 AKTUALITY

→ NA UNIVERZITĚ KARLOVĚ PROBĚHL PILOTNÍ KURZ PRO VŠ PORADCE

PhDr. Hana Urychová
Informačně-poradenské centrum UK v Praze

Celoživotní vzdělávání je v současné době podmínkou pro rozvoj všech oblastí, ve vysokoškolském vzdělávání to platí dvojnásob. Na potřebu dalšího vzdělávání poradenských pracovníků reagovala Univerzita Karlova v letošním roce vytvořením a realizací kurzu pro vysokoškolské poradce.

Cílem bylo pokrýt co nejširší spektrum znalostí a dovedností, jejichž osvojení, resp. ovládnutí je pro práci poradenského pracovníka stěžejní. Témata kurzu byla vybrána z širších okruhů a zahrnovala problematiku všeobecnou, týkající se koncepce rozvoje vysokých škol v Evropě a v ČR, a speciální, zaměřenou na funkci a metody jednotlivých druhů informačních a poradenských služeb na vysokých školách. Další část kurzu byla zaměřena na zlepšování vybraných dovedností (získávání kompetencí) v průřezových disciplínách – v informačních technologiích, v projektovém řízení, v komunikačních a prezentačních dovednostech.

Pilotní běh kurzu byl realizován v roce 2009 ve dvou cyklech. Jarní cyklus proběhl v termínu od 4.5. do 8.6. a podzimní cyklus od 21.9. do 27.10. Kurz byl tvořen celkem 123 hodinami prezenční výuky (73 hodin v 6 týdnech jarního cyklu, 50 hodin v 5 týdnech podzimního cyklu), 48 samostatnými přednáškami (3 z nich dvoudenní) vedenými celkem 28 lektory. Jarní cyklus byl zaměřen na všeobecná témata a vybrané dovednosti

(43 hodin), témata psychologického poradenství (20 hodin) a problematiku supervize (10 hodin), podzimní cyklus akcentoval speciální poradenství (10 hodin), kariérové poradenství (20 hodin) a studijní poradenství (20 hodin). Kurz byl záměrně koncipován jako soubor jednotlivých, tematicky ohraničených přednášek, jejichž absolvování nebylo (s výjimkou dvoudenních) podmíněno účastí na předchozích. Posluchači tak měli možnost si na základě na webu zveřejněných anotací vybírat a registrovat se na jednotlivá témata podle svých osobních preferencí. Posluchači, často specialisté jedné oblasti VŠ poradenství, tak nad rámec přednášek, které se věnovaly jejich oblasti zájmu, velmi často absolvovali i vzdělávací jednotky z jiných oblastí. Dařilo se tak naplňovat jeden z cílů kurzu, tj. poskytnout posluchačům nejen možnost prohloubení znalostí a dovedností, které do určité míry ovládají, ale rovněž rozšířit si své povědomí z dalších oblastí poradenství, se kterými se ve své praxi VŠ poradce setkávají. Kurzu se aktivně zúčastnilo 69 posluchačů pracujících na různých poradenských pozicích. Studium bylo otevřeno studijním poradcům, profesním poradcům, speciálním poradcům, psychologům, informačním pracovníkům, administrativním pracovníkům, referentům studijního oddělení, speciálním pedagogům, tutorům, manažerům – vedoucím poradenských center. Ti posluchači, kteří aktivně

absolvovali více než polovinu hodin studia celého kurzu, získali po ukončení kurzu certifikát, ostatní posluchači pak potvrzení o absolvování jednotlivých přednášek. Certifikát získalo celkem 9 posluchačů.

Účastníci hodnotili obsah, formu i způsob prezentace ve škále 1 – 4 (1 – nejlepší, 4 – nejhorší). Jako nejlepší byly hodnoceny přednášky Prezentační dovednosti (lektorka Mgr. Alena Špačková), Projektové řízení (RNDr. Jana Vinšová), Práce s informacemi a informační technologie (RNDr. Jana Vinšová), Koučování a mentoring a jejich využití v práci VŠ poradců (lektor PhDr. MUDr. Radvan Bahbouh, Ph.D.), Problematika tzv. sekt (lektor doc. PhDr. Zdeněk Vojtíšek, Th.D.).

Pro poradce, kteří se nemohli z časových důvodů kurzu účastnit, Univerzita Karlova připravuje distanční formu kurzu, která bude ještě rozšířena o další témata. Zájemcům o distanční kurz doporučujeme sledovat stránku Informačně-poradenského centra UK (www.ipc.cuni.cz), kde bude oznámeno zahájení kurzu v jarních měsících 2010.

Kontakt:

PhDr. Hana Urychová
Informačně-poradenské centrum
Univerzita Karlova v Praze
Hana.Urychova@ruk.cuni.cz ■

→ KOUČOVÁNÍ A SUPERVIZE

Aktivity poradenských pracovníků brněnských vysokých škol a jejich kolegů z UHK měly v rámci projektu Rozvoj VŠ poradenství dvě roviny - obě směřující ke zvyšování kvality VŠ poradenství. Jednak ke studentům samotným a ke kolegům z řad poradenských pracovníků VŠ. Jednotlivé kroky vedly k ověření zavedení koučovacích technik do poradenského procesu na vysokých školách a zavedení supervize pro poradce a pracovníky VŠ poraden. Skupina poradců absolvovala výcvik v koučování, realizovaný Koučink centrem Praha. Díky těmto získaným zkušenostem část pracovníků uspo-

řádala semináře pro své kolegy, pracovníky VŠ poraden o možnostech koučování a jeho využití ve VŠ poradenství. Tohoto semináře se zúčastnilo 16 poradců a budoucích psychologů. Dále byly realizovány přednášky o možnostech koučování pro studenty zúčastněných vysokých škol v Brně a Hradci Králové. Následně byly nabídnuty koučovací hodiny VŠ studentům.

Součástí projektu bylo také zpracování hodnotících dotazníků ze skupinové a individuální supervize, které poradci vyplňovali prostředně po skončení supervizí setkání.

Mgr. Šárka Karmazinová, Poradenské centrum MU

Viz následující články.

Záměry a řešení projektu byly prezentovány na odborných seminářích a konferencích: Mezinárodní vědecká konference ICOLLE 2009, 8.-9. září 2009, Křtiny: ČIHOUNKOVÁ, J. Koučování a jeho aplikace v poradenské a pedagogické praxi. Mezinárodní vědecká konference celoživotního vzdělávání 2009. s. 19-25. ISBN 978-80-254-5330-8. Osobnost vysokoškolského studenta - budoucího učitele; 3. 12. 2009 Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Tnave: Juklová, K., Havígerová, J.M. Proč koučovat vysokoškolské studenty? ■

Individuální supervize probíhala během celého roku 2009 v různých termínech. Někteří poradci absolvovali supervizi opakovaně, v některých případech trvalo individuální supervizní setkání déle než hodinu. Supervizora si poradenští pracovníci vybírali sami z kontaktů, které měli k dispozici či jim byly zprostředkovány.

Na závěr supervize vyplňovali účastníci zpětnovazebné hodnotící dotazníky, jejichž vyhodnocení najdete níže. Dva poradci hodnotící dotazník nevyplnili. Vzhledem k počtu poradců nemohou být výsledky považovány za reprezentativní, přesto nám vyhodnocení dává informace, díky kterým se mohou poradenské služby na vysokých školách dále inspirovat a rozvíjet.

Supervize se celkem zúčastnilo 12 osob (7 žen a 5 mužů). Průměrný věk účastníků činil 34 let. Průměrná doba poradenské praxe činila 8 let, nejdelší praxe pak 15 let a nejkratší jeden rok. Obor poradenství, kterým se poradci nejčastěji zabývají bylo poradenství psychologické (7 poradců), studijní (3 poradci) a profesní (2 poradci). Celkem bylo odsupervidováno 37 hodin.

Mezi důvody, proč se poradci supervize zúčastnili, se nejčastěji vyskytovala potřeba reflektovat svou práci a postupy, prevence nevhodných stereotypů, ale i potřeba řešit konkrétní případ, s nímž poradci přišli.

Na otázku, **co konkrétně poradci od supervizního setkání očekávali**, odpověděli (bodováno 1 - naprosto nesouhlasím až 5 - naprosto souhlasím) v oblastech: získání nových kontaktů na kolegyně/kolegy z oblasti VŠ poradenství (průměrně 3,3 bodu), získání nových poznatků týkajících se supervize (průměrně 3,3 bodu), získání praktických dovedností týkajících se supervize (průměrně 4,0 bodu), sdílení zkušeností s kolegy (průměrně 5,0 bodu), pomoc s řešením specifického problému (průměrně 4,7 bodu). Mezi specifické problémy se řadilo rozšíření palety možností pro další poradenskou práci a profesní poradenství.

Na otázku, **jak hodnotí poradci přínos supervizního setkání** v jednotlivých oblastech, odpověděli (bodováno 1 - naprosto nesouhlasím až 5 - naprosto souhlasím): získání nových kontaktů na kolegyně/kolegy z oblasti VŠ poradenství (průměrně 3,0 bodu / očekávání 3,3 bodu), získání nových poznatků týkajících se supervize (průměrně 3,2 bodu / očekávání 3,3 bodu), získání praktických dovedností týkajících se supervize (průměrně 4,4 bodu / očekávání 4,0 bodu), sdílení zkušeností s kolegy (průměrně 5,0 bodu / očekávání 5,0 bodu), pomoc s řešením specifického problému (průměrně 4,7 bodu / očekávání 4,7 bodu). Mezi specifické problémy se řadilo rozšíření palety možností pro další poradenskou práci a profesní poradenství.

U dotazu, **nakolik splnilo setkání Vaše očekávání**, hodnotili poradci (bodováno 1 - vůbec nesplnilo až 5 - převýšilo očekávání) v průměru na 4,6 bodu. **Do jaké míry hodnotíte setkání jako přínosné** (bodováno 1 - minimálně až 5 - maximálně) hodnotili v průměru na 4,9 bodu.

Na otázku, **co konkrétně považují poradci za nejprínosnější**, uváděli nejčastěji jiný vzhled do problému, rozvíjení nových možností rozhovoru, reflexe ze strany zkušeného kolegy, ale i konfrontaci a podporu. Slovy poradců: „Možnost v tvořivém dialogu se zkušenějším kolegou rozvíjet nové možnosti zcela konkrétního poradenského rozhovoru, které by mě samotného nenapadly.“, případně „Reflexe psychologické práce, vzdělávání, inspirace, odkrývání slepých míst.“.

Jako **nadbytečné či problematické u samotné supervize** neuvedli poradci téměř nic, naopak vyjadřovali svou spokojenost s celým setkáním.

U otázky, **co poradcům naopak chybělo**, převažovala v odpovědích rovněž spokojenost, pouze občas byl zmíněn omezený čas, který nebyl ke kompletnímu řešení případu k dispozici.

Při dotazu, **jakým způsobem ovlivnila účast na setkání názor na supervizi**, uváděli poradci jak kladné ovlivnění a splnění jejich očekávání, tak i „žádné“ ovlivnění ve smyslu, že již supervizi využívají a považují ji za potřebnou a důležitou. **Pojmem supervize poradci chápou** zvláště konzultaci své práce a případů s kolegy, formu dalšího vzdělávání, jiný vzhled, podporu a doporučení.

Do budoucna plánují supervizi při své práci využívat všichni poradci, a to v průměrné frekvenci jednou za čtvrt roku.

Poradci se ze supervize chystají aplikovat do praxe především konkrétní doporučení, některé principy komunikace s klientem, nebát se ověřovat hypotézy, důraz na dělení odpovědností, vymezování prostoru a všímavost vůči implicitní zakázce. Konkrétně slovy poradců například: „Jedno přerámování, o kterém jsme se během supervize bavili, a následně zaměření rozhovoru na dovednosti a kompetence klienta.“, případně „Důrazněji pracovat s kontraktem, vymezit jasnější hranice v práci, časové omezení spolupráce s klientem.“.

Téměř všichni by **doporučili supervizi i někomu ze svých kolegů**, zvláště kvůli inspiraci, získání zkušeností a pohledu na supervizi jako na nástroj nezbytný k dosažení profesionality v poskytování poradenských služeb.

Téměř všichni poradci (kromě jednoho) by **využili nabídku účasti na individuální supervizi i v případě, že by byla zpoplatněna**. Průměrná částka, kterou by byli ochotni zaplatit se pohybuje kolem 600,- Kč. Nejvyšší uváděná částka byla 800 Kč/hod, nejnižší 350 Kč/hod.

Na závěr dostali účastníci možnost vyjádřit své **další náměty a dojmy**. Na tomto místě poděkovali za samotné setkání a vyjádřili přání, aby se takovýchto akcí konalo více. ■

Skupinová supervize proběhla během roku 2009 ve třech termínech (27.4., 22.10. a 1.12.). Na závěr supervize vyplňovali účastníci zpětnovazebné hodnotící dotazníky, jejichž vyhodnocení najdete níže. Vzhledem k počtu poradců nemohou být výsledky považovány za reprezentativní, přesto nám vyhodnocení dává informace, díky kterým se mohou poradenské služby na vysokých školách dále inspirovat a rozvíjet.

Supervizní setkání probíhala dle aktuálních požadavků účastníků s ohledem na kontext a časové možnosti. Vždy na začátku se vyjasnilo, jaká jsou témata, kolik času a v jakém pořadí se jim budou účastníci věnovat. Potom si účastníci, kteří měli svá témata, určili způsob vedení supervize.

Jednou z možností byla **Bálintovská skupina** (strukturovaná supervize s jasně danými pravidly průběhu pro účastníky), ale také **supervize s využitím skupiny či otevřené diskuse k tématu moderované supervizorkou**. Během této diskuse daný účastník představil své téma a potřeby. Supervizorka se doptávala na to, co očekává a jak mu může skupina pomoci. Následovala volná diskuse: sdílení zkušeností, otázky, nápady, inspirace. V poslední fázi supervidovaný sdělil své poznatky, co si odnáší a zda mu byla supervize užitečná.

Účastníci supervize měli svá individuální témata, převážně případové studie konkrétních klientů. Mluvili o osobních hranicích při práci poradce a možnostech, jak si své hranice chránit. Dalším tématem bylo polemizování o profesionální roli poradce, kde začíná a končí odpovědnost a jaké mají při své práci možnosti. Celkově šlo o podporu ze strany kolegů a kolegyň a sdílení cenných zkušeností.

Supervize se celkem zúčastnilo 16 osob, převážně žen (pouze jeden muž). Průměrný věk účastníků činil 45 let. Průměrná doba poradenské praxe činila 15 let. Obor poradenství, kterým se poradci nejčastěji zabývají, bylo poradenství studijní (10 poradců), psychologické (8 poradců) a profesní (6 poradců). Mezi dalšími typy poradenství se objevilo poradenství speciálně psychologické (1 poradce), pedagogicko-psychologické (1 poradce), sociální (1 poradce) a sociálně právní (1 poradce).

Na dotaz, **zda byl supervidován případ**, s nímž poradci přišli, odpovědělo 8 poradců, z toho kladně 6, částečně byl supervidován 1 případ a 1 poradce uvedl, že konkrétně jeho případ supervidován nebyl.

Mezi důvody, **proč se poradci supervize zúčastnili**, se nejčastěji vyskytoval zájem o získání nových informací, zájem o zlepšení vlastních postupů, řešení vlastního případu a výměnu zkušeností s prací s klienty, získání nových kontaktů, ale i dobré zkušenosti z předchozích setkání.

Na otázku, **co konkrétně poradci od supervizního setkání očekávali**, odpověděli (bodováno 1 - naprosto nesouhlasím až 5 - naprosto souhlasím) v oblastech: získání nových kontaktů na kolegyně/kolegy z oblasti VŠ poradenství (průměrně 3,9 bodu), získání nových poznatků týkajících se supervize (průměrně 4,3 bodu), získání praktických dovedností týkajících se supervize (průměrně 4,1 bodu), sdílení zkušeností s kolegy (průměrně 4,6 bodu), pomoc s řešením specifického problému (průměrně 4,4 bodu). Mezi specifické problémy se řadila problematika domácího násilí, studenti se specifickými potřebami, hranicemi a kompetence poradce, ale i pomoc s neurologicky nemocným klientem.

Na otázku, **jak hodnotí poradci přínos supervizního setkání** v jednotlivých oblastech, odpověděli (bodováno 1 - naprosto nesouhlasím až 5 - naprosto souhlasím): získání nových kontaktů na kolegyně/kolegy z oblasti VŠ poradenství (průměrně 4,5 bodu / očekávání 3,9 bodu), získání nových poznatků týkajících se supervize (průměrně 3,9 bodu / očekávání 4,3 bodu), získání praktických dovedností týkajících se supervize (průměrně 4,0 bodu / očekávání 4,1 bodu), sdílení zkušeností s kolegy (průměrně 4,7 bodu / očekávání 4,6 bodu), pomoc s řešením specifického problému (průměrně 4,6 bodu / očekávání 4,4 bodu). Mezi specifické problémy se řadila problematika aplikace diagnostických metod a neurologicky nemocný klient.

U dotazu **nakolik splnilo setkání Vaše očekávání**, hodnotili poradci (bodováno 1 - vůbec nesplnilo až 5 - převýšilo očekávání) v průměru na 4,4 bodu. **Do jaké míry hodnotíte setkání jako přínosné**, (bodováno 1 - minimálně až 5 - maximálně) hodnotili v průměru rovněž na 4,4 bodu.

Na otázku, **co konkrétně považují poradci za nejpřínosnější**, uváděli nejčastěji širší pohled na případ, sdílení názorů a zkušenosti ostatních, konkrétní informace o možných řešeních případu, zážitek supervize v oblasti VŠ, nové kontakty, ale i samotný přístup supervizorky.

Jako **nadbytečné či problematické u samotné supervize** hodnotili poradci především upovídanost některých zúčastněných. Poradcům chybělo především více času, aby bylo možné obsáhnout všechna témata. V této souvislosti by rádi uvítali opakování celé akce.

Při dotazu, **jakým způsobem ovlivnila účast na setkání názor na supervizi**, uváděli poradci zejména ujasnění si obsahu samotné supervize a její potřebnost, náhled na vlastní možnosti, ale především pozitivní postoj k supervizi.

Pojmem supervize poradci chápou zvláště kolektivní podporu, pomoc, otevřené sdílení názorů a zkušeností, analýzu konkrétního problému včetně interdisciplinárního přístupu.

Do budoucna plánují supervizi při své práci využívat všichni poradci (nejčastěji uváděná frekvence jednou za čtvrt až půl roku).

Poradci se ze supervize chystají aplikovat do praxe především jiný náhled na problém a konzultaci případů se svými kolegy. Rovněž byla zmiňována vyšší jistota ve své činnosti.

Téměř všichni by **doporučili supervizi i někomu ze svých kolegů**, zvláště kvůli získání nových zkušeností a ověření svých postupů a názorů.

Všichni poradci, kteří odpověděli, by **využili nabídku účasti na supervizi i v případě, že by byl zpoplatněn**. Průměrná částka, kterou by byli ochotni zaplatit se pohybuje kolem 300,- Kč. Nejvyšší částku 1 000,- Kč, kterou by byl ochoten zaplatit, uvedl jeden poradce a nejnižší uvedená částka činila 100,- Kč, zazněly zde však také odpovědi „nevím“.

Na závěr dostali účastníci možnost vyjádřit své **další náměty a dojmy**. Na tomto místě především poděkovali za samotné setkání a těšili se na další. ■

→ ZÁVĚREČNÁ KONFERENCE ROZVOJOVÉHO PROJEKTU ROZVOJ VŠ PORADENSTVÍ V ČR

Další odbornou akcí na poli poradenství byla konference „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“ s podtitulem „Kam směřujeme?“, konaná 1. prosince 2009 na půdě VŠE v Praze.

Konference poskytla prostor pro setkání zástupců poradenských pracovišť českých vysokých škol a dalších organizací zabývajících se poradenstvím. Zároveň se jednalo o závěrečnou akci stejnojmenného dvouletého centralizovaného rozvojového projektu MŠMT ČR, na kterém se podílelo 9 českých univerzit.

Konferenci zahájil úvodním slovem ředitel Odboru vysokých škol MŠMT ČR, docent Václav Vinš, který označil vysokoškolské

poradenství za velmi důležitou oblast aktivít vysokých škol bezprostředně související se studiem a poukázal na význam role rozvojových projektů a podpory příspěvků MŠMT na vzdělávací činnost. Co se však týká změn ve formách či výši financování poradenských aktivit vysokých škol, zdůraznil že v této oblasti MŠMT neplánuje v dohledné době žádné změny.

V rámci programu vystoupili zástupci jednotlivých pracovních balíčků projektu, kteří představili nejzajímavější výstupy projektu a zároveň nastínili možnosti jejich dalšího využití a udržitelnosti. Konkrétně se jednalo o tyto výstupy:

Mgr. Diana Hověžáková a Mgr. Iva M. Tahová
PPC FF UP v Olomouci

- coachování a supervize
- kurz pro vysokoškolské poradce
- příručka VŠ profesního poradce
- zmapování kariéry absolventů VŠE: využití informací v profesním poradenství
- webový portál Vysokoškolské poradenství v ČR
- zahraniční dobrá praxe v systému vzdělávání VŠ poradců
- závěry kulatého stolu na téma VŠ
- poradenství se zástupci MŠMT ČR.

Dalším zajímavým bodem programu bylo předání poznatků ze zahraničních cest na Haifa University v Izraeli a z mezinárodního kongresu Fedora v Berlíně ze strany zástupců Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. S přehledem dosavadních a plánovaných aktivit českého centra Euroguidance vystoupila jeho zástupkyně.

Pro zájemce byly připraveny rovněž dva workshopy. Prvním z nich byla skupinová supervize, která naskytla poradcům příležitost vystoupit se svými případovými studii, a dalším byl workshop, který nastínil téma kognitivních teorií kariérového poradenství a jejich využití v praxi.

Cílem organizátorů nebylo pouhé představení aktivit a výstupů rozvojového projektu, ale také snaha poukázat na dobře nastartovaný vývoj vysokoškolského poradenství v České republice a na možnosti rozvoje pro samotné poradce, např. jak obohatit svoji poradenskou činnost či jaké jsou možnosti jejich dalšího vzdělávání.

Všechny prezentace z konference jsou k dispozici ke stažení na webových stránkách projektu www.rozvojevsporadenstvi.cz včetně programu konference.

HODNOCENÍ ZÁVĚREČNÉ KONFERENCE

Konference se zúčastnilo 41 odborníků. Evaluační dotazníky odevzdalo 31 účastníků. Evaluační dotazník se zaměřil na hodnocení celkové úrovně konference, ale též na její organizační zajištění. Dále byly samostatně hodnoceny jednotlivé prezentace, které na konferenci zazněly.

Hodnocení se v naprosté většině pohybovalo pouze v pozitivní škále. Na škále od 1 do 5, kdy 1 znamená nejlepší, zvolilo jedničku v průměru (v rámci všech odpovědí)

74 % respondentů a dvojku 22 % respondentů. Nejlépe byla hodnocena kategorie poskytnuté materiály, dále moderace konference, občerstvení a obsah konference. Z příspěvků byla nejlépe hodnocena prezentace Mgr. Ing. Martina Lukeše, Ph.D. z VŠE v Praze (Kariéra absolventů VŠE), dále prezentace Mgr. Ivy M. Tahové z UPOL v Olomouci (Závěry kulatého stolu „VŠ poradenství v ČR“ - diskuze se zástupci MŠMT ČR) a prezentace Rama Theina, Ph.D. z JČU (Po-

radenské služby na Haifa University v Izraeli). Nejhůře (nicméně stále velmi dobře – 65 % respondentů zvolilo jedničku a 32 % dvojku) byla hodnocena kategorie užitečnost informací, tedy jejich možné využití v praxi. Na otázku „Splnila konference Vaše očekávání?“ zvolilo 68 % respondentů číslo 1 a 19 % pak hodnocení 2.

V rámci prostoru pro otevřenou odpověď či vzkazy organizátorům šlo většinou o milé poděkování za uspořádání takovéto akce. ■

→ PRACOVNÍ A KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ A DALŠÍ SLUŽBY V OBČANSKÉM SDRUŽENÍ ASISTENCE

Asistence o.s. je občanské sdružení, které vzniklo v roce 1995 jako poskytovatel návazných služeb pro studenty a absolventy škol Jedličkova ústavu. Těmi jsou děti a mladí lidé s tělesným a kombinovaným postižením. V rámci Jedličkova ústavu se vzdělávají od základní školy po různé typy středních škol – jsou zde praktické školy, učňovské obory, obchodní škola, gymnázium a sociálně-správní škola. Naše sdružení začínalo se zajišťováním praxí pro studenty středních škol, vzhledem k naší cílové skupině byla také nedílnou součástí vždy služba osobní asistence.

Služby se nadále rozšiřovaly dle potřeb klientů o poradenství ve všech oblastech života – poradenství ohledně vhodného typu pracovního uplatnění, vzdělání, bydlení, volného času. Součástí poradenství jsou také nácviky běžných denních činností, plánování, soběstačnosti, ale také práce na počítači a dalších úkonů potřebných pro pracovní uplatnění.

V současné době poskytujeme více než 100 lidem služby osobní asistence a sociální rehabilitace. Již nejen studentům a absolventům Jedličkova ústavu a škol, ale od roku 2006 lidem s tělesným a kombinovaným postižením z Prahy.

Všechny služby se snažíme stále rozvíjet. Ve službě sociální rehabilitace například používáním nových metod hodnocení klientů v rámci služby podporované zaměstnávání nebo přípravou kurzu Trénink sociálních dovedností, který vzniká na základě potřeb našich klientů. S rozvíjením a zkvalitňováním služeb sociální rehabilitace a osobní asistence (viz níže) jde ruku v ruce i rozvíjení a vzdělávání pracovníků.

Významná byla v letošním roce aktivní účast na 9. Konferenci Evropské unie pro podporované zaměstnávání a dále účast v soutěži Národní cena kariérového poradenství, kterou pořádalo Centrum Euroguidance pro ČR. V této soutěži se nám podařilo získat první místo v soutěžní kategorii „poradenství pro osoby znevýhodněné na trhu práce“.

Rádi bychom vám představili, s jakým projektem jsme se do této soutěže přihlásili: →

Podporované zaměstnávání pro lidi s tělesným a kombinovaným postižením.

Cílem Podporovaného zaměstnávání je umožnit lidem, kteří jsou znevýhodněni na trhu práce, získat a udržet si zaměstnání podle individuálních potřeb klientů. Současným cílem je zvyšování samostatnosti uživatelů služby.

Poradenský proces podporovaného zaměstnávání představuje sled činností vedoucích k tomu, aby uživatel získal a udržel si vhodné zaměstnání. Tento proces je závislý na zájmu uživatele o podporu při získávání vhodného zaměstnání a jeho na jeho vlastní aktivitě. Začíná navázáním spolupráce mezi uživatelem služby PZ a Asistencí, o.s., konkrétně sepsáním Dohody o poskytování služby podporované zaměstnávání. V průběhu služby se klient soustředí s pomocí konzultanta na vytvoření představy vhodného pracovního uplatnění, tzn. orientuje se ve vlastních dovednostech a pracovních schopnostech. Dále se jedná o zprostředkování, resp. nalezení vhodného pracovního místa a o trénink dovedností potřebných k získání a udržení vhodného pracovního místa. Do tréninku dovedností patří například oslovování zaměstnavatele a komunikace se zaměstnavatelem, sebereprezentace a další dovednosti, které vyplývají z potřeb uživatele. Poradenský proces končí zpravidla po nástupu

Mgr. Markéta Francová, Bc. Pavlína Techlová
Asistence o. s.

uživatele do zaměstnání a v době, kdy už na pracovišti nepotřebuje podporu. V začátku poradenského procesu klienti zpravidla vyplňují Osobní profil, který jim slouží k ujasnění vlastní představy o budoucím zaměstnání. Osobní profil vede klienta k rozpoznání své motivace k práci, svých dovedností, schopností a ke konkré-

tní představě o náplni práce a její dostupnosti, o platovém ohodnocení a podobně. Pracujeme s klienty na základě Přístupu zaměřeného na klienta. Učení se novým dovednostem probíhá, jen pokud je klient určí za nezbytné pro svůj osobní rozvoj. V rámci poskytování této služby také spolupracujeme s dalšími subjekty. Hlavně se zaměstnavateli, s ostatními agenturami pro podporované zaměstnávání jako např. Formika, Rytmus, Máme otevřeno, Člověk v tísni, Agentura profesního poradenství pro neslyšící. Spolupracujeme také s organizacemi, které zajišťují distribuci speciálních pomůcek a programů pro práci na počítači, Life Tool, Petit Olomouc. S Úřadem práce hlavního města Prahy jsme ve spojení, pokud má někdo z našich uživatelů zájem o pracovní rehabilitaci. Podílíme se na vzdělávání studentů v rámci oboru Speciální pedagogika a Ergoterapie na Karlově univerzitě. Poskytujeme odborné praxe studentům vysokých škol se sociálním zaměřením. ále na požádání pořádáme workshopy. →

Pracovní konzultanti se řídí podle Metodiky podporovaného zaměstnávání. Tato metoda je určující pro všechny pracovníky ve všech agenturách. Metody, přístupy a techniky, které používáme při práci s klienty, jsou v organizacích běžně používané. Naše organizace navíc klientům poskytuje poradenství v oblasti Asistivní technologie.

Přehled služeb poskytovaných v Asistenci o.s.:

Služba osobní asistence

Osobní asistence je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

Konkrétně se jedná o:

- doprovody do zaměstnání, do školy a za dalšími denními aktivitami
- pomoc při péči o vlastní osobu (osobní hygiena, příprava jídla...)
- pomoc při zajišťování chodu domácnosti (nakupování, úklid...)
- aktivity volného času (kulturní, sportovní akce...) a další

Osobní asistent může pomáhat se všemi výše uvedenými činnostmi. Jedná-li se například o asistenci ve škole nebo zaměstnání, lepší je vždy situace, kdy jsou tyto činnosti zajištěné díky přirozené podpoře okolí (v tomto případě pomocí spolužáků).

Služba sociální rehabilitace

Sociální rehabilitace je sociální služba, jejímž cílem je zajistit lidem pomoc k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti, a to rozvojem jejich schopností a dovedností a posilováním návyků potřebných pro samostatný život.

V našem sdružení má tyto podoby:

Tranzitní program:

Tato služba je určena studentům a absolventům škol Jedličkova ústavu a také studentům dalších škol, na kterých se vzdělávají studenti s tělesným a kombinovaným postižením. V Tranzitním programu mladým lidem pomáháme uskutečnit jejich vlastní plány a představy o dalším životě po skončení školy. Jde o systém přípravy a podpory mladých lidí v jejich přechodu ze školy do dalšího života v oblasti dalšího studia, zaměstnání, aktivit pro volný čas, soběstačnosti v běžných denních činnostech, v otázkách bydlení, mezilidských vztahů

a osobního rozvoje.

Pro kvalitní poskytování této služby je nezbytná provázanost a výměna informací mezi všemi spolupracujícími odborníky.

Co se týká škol vysokých, je iniciativa přenechána co nejvíce studentům samotným, nejčastěji řešíme otázku asistence, v kontaktu jsme s centry pro studenty se zdravotním postižením, která při některých vysokých školách fungují a stále vznikají.

Kariérové poradenství:

Kariérové poradenství slouží klientům, kteří vyžadují méně intenzivní podporu k dosažení zaměstnání na otevřeném trhu práce. Oblasti, ve kterých chce klient podpořit, si stanoví většinou sám a intenzitu spolupráce si určuje podle svých potřeb. Většinou se nejedná o spolupráci pravidelnou ani dlouhotrvající.

Podporované zaměstnávání:

V rámci této služby pomáháme našim klientům nalézt a udržet si placené zaměstnání v běžném pracovním prostředí, tzn. na otevřeném trhu práce. Spolupráce je intenzivní (konzultace jsou zpravidla jedenkrát týdně), konkrétní náplň závisí na potřebě klienta. Poskytovatelé této služby jsou sdružení do České unie pro podporované zaměstnávání (www.unie-pz.cz).

Podrobnější informace jsou popsány výše v Podporovaném zaměstnávání pro lidi s tělesným a kombinovaným postižením.

Jiné formy pracovního uplatnění:

Někteří z klientů chtějí pracovat v chráněném prostředí – v rámci této služby pomáháme najít pracovní a sociální uplatnění na chráněných pracovištích, v chráněných dílnách, v sociálně terapeutických dílnách.

Job klub:

Jedná se o skupinové setkání lidí, kteří hledají práci, případně práci dlouho najít nemohou a k jejímu nalezení potřebují určitou formu podpory. Během těchto setkání by účastníci měli získat a procvičit si dovednosti potřebné k nalezení a udržení zaměstnání. Skupina vytváří možnost předávání si zkušeností, různých pohledů a názorů na jednotlivá témata. Účastníky může podpořit, že v podobné situaci nejsou sami, díky skupině (a podpoře lektora) může postupně vzrůst jejich sebevědomí a sebejistota, vědomí vlastních schopností.

Poradenství v oblasti bydlení:

V rámci této služby nabízíme pomoc při orientaci v různých typech bydlení, posky-

tujeme kontakty, pomáháme s vyřizováním formalit a nácvikem potřebných dovedností pro samostatné bydlení.

Poradenství v oblasti vzdělání:

Pomáháme také při výběru vhodného typu vzdělávání, při výběru školy s ohledem na dopravu a bariérovost, při kontaktu se školou, apod.

V případě zájmu o více informací se můžete podívat na www.asistence.org nebo nás kontaktovat na tel. 605 295 019 nebo e-mailem na adrese marketa@asistence.org.

PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE S UŽIVATELEM MATĚJEM K.

Matěj nastoupil do Asistence, o.s. po skončení studia na obuvníka na začátku roku 2007. Výuční list ho sice opravňoval k výkonu povolání obuvníka, ale jeho schopnosti a pracovní tempo mu neumožňovaly pracovat bez dohledu druhé osoby. I přesto zkoušel hledat zpočátku zaměstnání v oboru. Po pár neúspěších Matěj přehodnotil svou představu o práci, a tak jsme začali oslovovat bezpečnostní agentury.

Matěj chodil na konzultace 1x týdně. V rámci procesu hledání práce potřeboval pomoci hlavně s vyhledáváním inzerátů, s telefonováním, kterého se velice obával, protože si z hovoru obvykle zapamatoval pouze dílčí informace. Potřeboval pomoci také s posilováním svého sebevědomí a vedením k samostatnosti. Po šesti měsících se nám podařilo najít pracovní inzerát na pozici vrátného. Pracovní náplň odpovídala jeho představám, možnostem a dovednostem, stejně tak i pracovní doba na zkrácený úvazek. Domluvili jsme si se zaměstnavatelem schůzku, a před tím se pečlivě připravili na pohovor a sepsali životopis. Vytipovali jsme otázky, na které by se mohl zaměstnavatel zeptat. Matěj se naučil, jak se má představit, jaké informace má o sobě zaměstnavateli při pohovoru sdělit, jaké má zvolit oblečení a způsob chování, aby udělal dojem. Během pohovoru jsem Matějovi poskytovala velkou podporu, protože na něj dolehla nervozita. I přesto však Matěj práci vrátného získal a 1.6.2007 nastoupil do svého prvního zaměstnání.

Pro prvních 14 dní jsem Matějovi zajistila pracovní asistenci, než si v práci zvykne a navázal první kontakty s kolegy. Počáteční nejistota Matějovi zabránila v projevení jakékoli iniciativy a zhoršila proces adaptace na pracovní prostředí.

Během 14 dnů se naučil společně s asistentem zvládat většinu pracovních činností →

stanovených v pracovní náplni. Mezi ty patřilo zaznamenávání poznávacích značek do bloku, kontrola parkujících aut, třídění pošty, výdej klíčů, příjem peněžních zásilek a balíků, telefonování a přepojování, obchůzky objektu, výpomoc na zahradě, komunikace s procházejícími lidmi.

Matěj měl výrazné problémy s krátkodobou pamětí, a proto pro něj bylo zpočátku těžké stihnout zaznamenat značky aut. Po zapracování si Matěj značky zapamatoval napoprvé. Problémy s tříděním pošty mu zaměstnavatel ulehčil tak, že mu schránky seřadil podle abecedy, problémy se zapisováním přichozích návštěv do objektu přetrvávaly po celou dobu. Vytipovala jsem tedy jména, která se opakovala, a ta jsem Matějovi napsala na kartičku. Zároveň se je v rámci konzultací učil správně psát. Chyby při za-

pisování zaměstnavateli vadily, ale ocenil Matějovu snahu vyřešit problém tréninkem. Po pár měsících byl Matěj v práci zcela samostatný.

Matěj vydržel na pozici vrátného celkem 15 měsíců. Původně byl Matěj zaměstnaný na částečný úvazek, ale po nějaké době mu zaměstnavatel úvazek prodloužil a Matěj, který nesměl pracovat víc jak 8 hodin denně, začal sloužit i 12 hodinové směny. Z práce tedy po dohodě se zaměstnavatelem odešel a přihlásil se na úřad práce.

Díky této práci se seznámil s novými lidmi, naučil se mnoho nových věcí a získal cenné zkušenosti.

V současné době je Matěj bez práce 7 měsíců. Úřad práce mu poskytl pouze několik nabídek, a tak se Matěj opět obrátil pro spolupráci při hledání práce na naši organizaci.

Matěj je tentokrát mnohem samostatnější při vyhledávání inzerátů, při telefonování, je komunikativnější a do životopisu si může poznamenat svou roční pracovní zkušenost. Během zaměstnání zůstal v kontaktu s Asistencí a chodil na nácviky práce na počítači. Matěj by nezvládl běžný počítačový kurz, protože potřebuje individuální přístup při učení se novým dovednostem.

Začal navštěvovat Job klub, což je skupinové setkání klientů, kteří si chtějí prohlubovat vědomosti ohledně témat týkajících se práce a sdílet své pracovní zkušenosti s ostatními členy skupiny. Pustil se také do rozvíjení svých kognitivních schopností a dochází na sezení v intervenčním programu Instrumentálního obohacování Reuvena Feuersteina. ■

ROZHOVORY

→ KURZ KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ EUROGUIDANCE

Centrum Euroguidance při DZS MŠMT ČR letos poradcům nabídlo půlroční distanční kurz kariérového poradenství s názvem PERSPECTIVE ON CAREER COUNSELLING AND CAREER DEVELOPMENT THEORY, METHOD AND CHANGE, který byl realizován ve spolupráci s Universitou ve Stockholmu. Kurz byl započat 22. října 2009 a bude ukončen v březnu 2010. Školení nebylo koncipováno jako úvodní kurz do problematiky kariérového poradenství, předpokládá již základní znalosti v tomto oboru. Podmínkou pro účast v kurzu bylo ukon-

čené bakalářské studium v oboru pedagogika, psychologie nebo jiné sociální vědy. Úspěšné ukončení kurzu přinese účastníkům 7,5 kreditu ECTS. Cena kurzu byla 300 EUR, přičemž je plně hrazeno i stravování a částečně i ubytování v rámci dvou setkání prezenčního studia. Z větší části však byl kurz financován programem Euroguidance.

Na kurz se přihlásilo 21 účastnic z různých oblastí poradenské práce (vysoké školy, úřady práce, neziskové organizace). Kurz je veden pouze v anglickém jazyce. Prozatím

Mgr. Iva M. Tahová, PPC FF UP v Olomouci

proběhlo jedno dvoudenní prezenční školení, přičemž druhé a zároveň poslední bude realizováno v únoru 2010. V rámci prvního setkání byly prezentovány základní teorie kariérového poradenství a demonstrovány konkrétní příklady skupinových her a aktivit. V mezidobí mají účastnice kurzu zadanou četbu odborné literatury, kterou obdržely v rámci balíčku materiálů při úvodním setkání (Norman E. Amundson – Active Engagement; Duane Brown – Career Choice and Development; Vance Peavy – SocioDynamic Counselling), a zpracovávají zadané úkoly. Za účelem zajištění interakce a komunikace mezi studenty v mezidobí mezi prezenčními setkáními byly vytvořeny pracovní týmy, jejichž členové při zpracování některých úkolů spolupracují. Kurz bude ukončen online závěrečnou prací. O hlavních lektorkách kurzu z University ve Stockholmu se dozvíte více níže v rámci rozhovoru, který jsme s nimi pro vás připravili.

Karin Hirasawa a **Asa Sundelin** jsou vedoucími distančního kurzu „Perspective on Career Counselling and Career Development“. Jejich domácí univerzitou je Stockholm University, kde působí jako poradkyně a zároveň jako lektorky Institutu pedagogiky. Karin Hirasawa zde vede studijní program kariérového poradenství. Obě lektorky se podílejí na vzdělávání poradců ve Švédsku. →

Jak vznikla myšlenka realizovat distanční kurz kariérového poradenství v České republice?

Zástupkyně Centra Euroguidance nás kontaktovaly již na podzim roku 2008 s pozváním vést dvoudenní seminář kariérového poradenství. Právě tehdy jsme prvně otevřely téma možnosti realizovat takovýto distanční kreditovaný kurz v ČR, a to se zaštitěním naší univerzity.

Jak jste se rozhodly o obsahu kurzu, o jeho designu? (Přeci jen jeho účastnice svou praxi realizují v systému, se kterým nejste přímo seznámeny.)

Již na semináři v roce 2008 jsme získaly mnoho informací o poradenství v ČR a také o možnostech vzdělávání českých poradců. Vyučujeme kariérové poradenství, teorie a metody ve Švédsku již 10 let. Máme tu-

díží bohaté zkušenosti. Obsah kurzu jsme ale stanovily v diskuzi se zástupkyněmi Euroguidance se Silvií Pýchovou a Monikou Mrňávkovou.

Mohly byste nám krátce říci o obsahu kurzu, o jeho struktuře a cílech? Jak jste volily stěžejní literaturu kurzu?

Chtěly jsme docílit kombinace teoretického i praktického hlediska. Obsah je pak blíže popsán v instrukcích ke kurzu (ke stažení na <http://www.euroguidance.cz/cz/akce/distancni-kurz-karieroveho-poradenstvi.html>). Zvolily jsme známou a v kurzech kariérového poradenství obvykle využívanou literaturu.

Jak byste hodnotily úvodní část kurzu, tzn. první prezenční setkání?

Inspirojící, zajímavé, mnoho legrace... a vy-

soká míra aktivního zapojení studentů.

Jak byste porovnali švédské a české studenty?

Vidíme mezi nimi více podobností nežli odlišností.

Vyučovaly jste v minulosti v jiných zahraničních zemích podobné kurzy, jako je tento?

Nevyučovaly jsme přímo kurzy v zahraničí, ale prezentovaly jsme na konferencích a v rámci kratších kurzů ve Finsku, Dánsku, Itálii a Portugalsku.

Jaké jsou plány pokračování programu po pilotním prvním cyklu?

Plánujeme náhodně. Bylo by ale v každém případě zajímavé pokračovat v těchto aktivitách. ■

→ NÁRODNÍ PORADENSKÉ FÓRUM

TEREZA LISTOVÁ, BA

budoucí tajemnice Národního poradenského fóra a expert v oblasti poradenství ve vazbě na další vzdělávání.

Co je NPF, jaké je jeho poslání a jaké má pravomoce?

NPF vzniklo v ČR v roce 2007 jako neformální volné uskupení subjektů působících v oblasti poradenství. Formalizace činnosti Národního poradenského fóra (NPF) prozatím neproběhla – Statut NPF upravující postavení, cíle, působnost, členství, organizační strukturu a financování NPF je v současné době předložen ke schválení na MŠMT a MPSV. NPF by mělo být zřízeno za-

čátkem roku 2010 rozhodnutím ministryně školství, mládeže a tělovýchovy ČR a ministra práce a sociálních věcí ČR jako poradní orgán pro oblast kariérového poradenství v celoživotní perspektivě.

NPF nenahrazuje již existující koordinační struktury v poradenství, nýbrž přispívá k řešení otázek poradenství v ČR (v rámci jeho role poradního orgánu MPSV a MŠMT). Nicméně prostřednictvím NPF lze – vzhledem k potenciálu jeho členské základny – zajistit meziresortní koordinaci aktivit spojených nejen se získáváním odborných kompetencí poskytovatelů kariérového poradenství v rámci počátečního a dalšího vzdělávání, ale především pak koordinaci projektových záměrů realizovaných v oblasti celoživotního poradenství na resortní i meziresortní úrovni. Představuje tedy potřebný krok ke zvýšení synergie nastavených systémových změn na národní úrovni a tím i přínos pro efektivnější využití finančních prostředků ze státního rozpočtu a z ESF.

V čem se liší současné NPF od toho, které fungovalo v minulých letech?

Rozdíl ve fungování struktury NPF není nijak zásadní. Důležité je nové postavení NPF. Jako poradní orgány ministryně školství a ministra práce se členové NPF budou moci vyjadřovat ke klíčovým otázkám v oblasti kariérového poradenství. Do této doby bylo NPF neformálním sdružením odborníků, kteří navzájem sdíleli informace a snažili se v nelehkém úkolu rozvoje pora-

denství podporovat. Nyní mohou a budou formulovat klíčové politiky na úrovni státu. Ve zkratce mohou říci, že se z poradenského fóra stává fórum „národní“.

Jak často probíhají setkání NPF?

Zasedání NPF svolává tajemník NPF nejméně čtyřikrát ročně.

Kolik má členů?

Členskou základnu NPF tvoří 17 organizací a subjektů (instituce státní správy, regionální a lokální samosprávy, státem zřízené organizace, neziskové organizace, vysoké školy, profesní asociace, vzdělávací instituce, soukromí poskytovatelé poradenských služeb, komerční a jiné subjekty podílející se na rozvoji celoživotního poradenství) zabývajících se poskytováním a rozvojem služeb kariérového poradenství v ČR.

Jaká jsou kritéria pro přijetí dalších členů?

NPF může být rozšířeno o další členy po projednání v NPF a na základě návrhu předsedy NPF schváleného ministryní/ministrem MŠMT a MPSV.

Jaké jsou hlavní pracovní aktivity, které NPF plánuje do budoucna?

Statutem definované základní cíle plní NPF prostřednictvím členských organizací. Mezi aktivity NPF patří např. koordinace činnosti zainteresovaných subjektů v oblasti celoži-

votního poradenství; navrhování koncepčních opatření v oblasti celoživotního poradenství a opatření zaměřených na zajištění kvality služeb celoživotního poradenství; vytváření podnětů k tvorbě legislativních opatření v oblasti celoživotního poradenství, podílení se na tvorbě a odborném posuzování návrhů těchto legislativních opatření a na monitorování, výzkumu a zpracovávání analýz aktuálního stavu systému celoživotního poradenství; poskytování informační, metodické a vzdělávací podpory všem zainteresovaným subjektům při zajišťování služeb celoživotního poradenství, spolupráce s orgány regionální a lokální samosprávy a správy.

Kde najdeme podrobnější informace o NPF? Má vlastní web?

Informace o NPF jsou k dispozici na webových stránkách Národní agentury pro evropské vzdělávací programy (www.naep.cz – euroguidance – poradenství – Národní poradenské fórum).

Jak mohou poradci spolupracovat/komunikovat s NPF?

NPF může k plnění specifických úkolů zakládat pracovní skupiny z řad členů NPF a jiných odborníků v oblasti celoživotního poradenství. Poradci se mohou zapojit skrze členy, kteří je v NPF reprezentují. Mohou se

také účastnit četných konferencí či odborných jednáních k jednotlivým otázkám kariérového poradenství.

Je ještě něco jiného, co byste chtěla čtenářům newsletteru „VŠ poradenství aktuálně“ ve vztahu k NPF sdělit?

Oblast poradenství v příštím roce nabude na významu a na vývoji z pohledu ústředních orgánů státní správy (zejm. MŠMT a MPSV). V tomto ohledu je pravý čas, kdy vstupovat do odborných debat o nastavení systému, tak aby systém kariérového poradenství splňoval i Vaše požadavky a reflektoval Vaše zkušenosti. ■

REPORTY Z AKCÍ PRO PORADCE

→ VYSOKOŠKOLSKÉ PORADENSTVÍ VERSUS VYSOKOŠKOLSKÁ PEDAGOGIKA

prof. PhDr. Beáta Krahulcová, CSc.
Asociace vysokoškolských poradců

Ve dnech 29. a 30. června 2009 se v Praze v prostoru Kongresového centra České zemědělské univerzity konala **1. konference s mezinárodní účastí Vysokoškolské poradenství versus vysokoškolská pedagogika**. Jejimi pořadateli byli Asociace vysokoškolských poradců ve spolupráci s Institutem vzdělávání a poradenství České zemědělské univerzity v Praze.

Integrální součástí všech stupňů vzdělávání je poradenství. Vysokoškolské poradenství bylo a mnohdy dodnes i je považováno za součást vysokoškolské pedagogiky. Význam vysokoškolského poradenství je obecně spatřován v **posilování celoplošné účinnosti vzdělávacích aktivit**, jež mají vést k získání plnohodnotné kvalifikace absolventů, ke **zlepšování vnitřního lidského a informačního prostředí vysoké školy**. Výsledky poradenské práce jako celku jsou základem pro **hospodárnost provozu školy** a optimalizaci **rozhodovací práce managementu vysoké školy**. Akademická poradenská práce a její výsledky se podílejí na **efektivitě vědeckovýzkumné práce, dosahovaných výsledcích a adresnosti jejich implementace**.

Vysokoškolská pedagogika a vysokoškolské poradenství vycházejí ze **stejného teoretického základu (jsou tady pro potřeby společnosti/světa, jejich funkce jsou: posilovat účinnost výuky, schopnost učení, dosahovat kvalifikace a schopnost rekvalifikace, rozvíjet a maximalizovat integrovanou osobnost člověka pro pl-**

nehodnotný život a pracovní trh). Rozdíly lze spatřovat v **obsahu poradenské a pedagogické práce**, v uplatňovaných **metodách i formách práce**, ve velikosti či **podmnožinách cílových skupin**. Vysokoškolští studenti z populace mladých dospělých osob jsou pro terciární vzdělávání cílovou skupinou jako celek. Klienti z řad vysokoškolských studentů představují pro poradenství dílčí skupinu s mnoha schopnostmi i dysfunkcemi. Celkově lze říct, že **kvalita terciárního vzdělávání je základ pro společné paradigma** vysokoškolské pedagogiky a vysokoškolského poradenství. Vysokoškolské poradenství je integrální součástí vysokoškolského vzdělávání jako procesu, jeho paradigmatu, lépe řečeno paradigmat,

není ale zcela totožné s paradigmaty vysokoškolské pedagogiky.

Historie poradenství a posléze i **implicitně vysokoškolského poradenství** v České republice je poměrně dlouhá. První poradna s profesně kariérovým zaměřením byla zřízena při českém odboru Zemské rady živnostenské v roce 1919 v Brně a další toho typu vznikla v roce 1920 při Zemské centrále práce v Praze. První akademická poradna pro vysokoškoláky, ale také pro středoškoláky, vznikla v Praze v roce 1935 jako součást Ústředního psychotechnického ústavu. Další akademické poradny poskytovaly obdobné služby až do roku 1941. Po roce 1948 poradenské služby vykonávaly pouze školy. Rozvoj akademického poradenství →

v různém zaměření (psychologické, studijní, profesní...) pak postupně akceleroval od padesátých let přes mezníky v letech 1960, 1973 a 1991. S jistou nadsázkou lze říct, že vysokoškolské poradenství má svoji historii dlouhou již přes 100 let. Vysokoškolské poradenství má svoji oporu ve Vysokoškolském zákoně, v evropských a dalších dokumentech, své místo v realizaci Boloňského procesu. Vysokoškolské poradenství nemá svoji oporu v Bílé knize terciárního vzdělávání. **Konference reaguje na Nové výzvy pro vysokoškolskou pedagogiku. Konference zahájila nové úkoly pro vysokoškolské poradenství.**

Šíři tematického zaměření vystoupení účastníků konference lze pouze vyjmenovat: právní a systémový rámec poskytování vysokoškolského poradenství v ČR a v zahraničí, kontexty vysokoškolského poradenství ve vztahu k typu vysoké školy a k regionálním potřebám a vysokoškolské poradenství ve vztahu k vysokoškolské pe-

dagogice v 21. století. Přednášky, referáty a vystoupení účastníků konference i témata práce v sekcích byly zaměřeny na současné otázky organizace vysokoškolského poradenství v České republice, v zemích Evropské unie a v dalších zemích. Diskutovalo se o obsahu a metodologii vysokoškolského poradenství v oblasti studijní a sociálně právní, psychologické, speciálně pedagogické, profesně kariérové i duchovní. Na programu konference byla taktéž témata týkající se sítě, metod, forem, strategie, financování, vzdělávání vysokoškolských poradců, paradigmat vysokoškolského poradenství a vysokoškolské pedagogiky, profesní a odborné různorodosti vysokoškolských poradců, znalostního managementu, determinant a proměn akademického pracovníka, kariérního řádu, odborné, institucionální a mezinárodní spolupráce, charakteristiky vysokoškolských studentů v rámci Evropské unie, nástrojů pro řízení poradenské praxe, etiky, hodnot a dilemat v poradenské pra-

xi, multikulturality související s mobilitou studentů, multikulturním vysokoškolským poradenstvím, efektivní strategie vysokoškolské výuky, kultury učení, aktivizujících metod vysokoškolské didaktiky apod.

Konference se zúčastnilo 95 účastníků z České republiky, Slovenska, Jihoafrické unie, Velké Británie, Německa, z nichž aktivně pódiovým sdělením, v plénu a v sekcích, vystoupilo 73 účastníků, prezentováno bylo 8 posterů. Konferenci v úvodu pozdravil rektor České zemědělské univerzity v Praze prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr. h. c. a děkan Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, prof. ThDr. Jan Blahoslav Lášek. Odbornou garanci konference za Asociaci vysokoškolských poradců, o. s. (AVŠP) poskytla prof. PhDr. Beáta Krahulcová, CSc. a za Institut vzdělávání a poradenství prof. Ing. Milan Slavík, CSc., ředitel IVP ČZU v Praze. ■

→ KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ V PRAXI

Centrum Euroguidance

Konference Kariérové poradenství v praxi, která proběhla dne 9. září 2009 v prostorách Magistrátu hlavního města Prahy,

tematicky navázala na soutěž Národní cena kariérového poradenství, již vyhlásilo české Centrum Euroguidance v břez-

nu tohoto roku. Konference se zúčastnilo 120 poradců a poradkyň z ČR i SR. Nad konferencí převzala záštitu Ing. Marie Kousalíková, náměstkyně primátora hl. m. Prahy, dále vrchní ředitelka Správy služeb zaměstnanosti MPSV Ing. Marie Bílková a náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy RNDr. Jindřich Kitzberger. Hlavním cílem této konference bylo představit vítězné organizace a finalisty výše zmíněné soutěže a další příklady dobré praxe z oblasti kariérového poradenství. Současně měli účastníci konference možnost dozvědět se o probíhajících aktivitách příslušných ministerstev v oblasti celoživotního poradenství (včetně kariérového) v rámci Implementace strategie celoživotního učení v ČR. Na konferenci zazněly rovněž informace o historii kariérového poradenství v ČR, příklady ze zemí, ve kterých má kariérové poradenství dlouhou tradici (USA, Kanada) a víze poradenství v zemích EU. ■

→ SLUNEČNICE 2009 ANEB ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

RNDr. Jana Hrubá, Ph.D.
Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava

Ve dnech 11. - 12. 11. 2009 se v příjemném prostředí hotelu Prosper v Čeladné konal 3. ročník konference s mezinárodní účastí SLUNEČNICE 2009 aneb ZPŘÍSTUPŇOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ. Konference Slunečnice poskytla prostor pro poznání nových možností ve vzdělávání, jež rozličně znevýhod-

něným poskytují informační a komunikační technologie. Setkání přineslo odborníkům i zainteresované veřejnosti platformu k poznání rozličných omezení a ukázalo cestu, že i přesto existuje cesta jedinců, jak se vzdělávat a zvyšovat kvalitu svého života. Konference se zúčastnila řada účastníků

z České republiky, Slovenské republiky, Velké Británie, Portugalska, Rakouska, USA, Španělska, Rumunska a Norska. Záštitu nad konferencemi přijali prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová, děkanka Ekonomické fakulty VŠB-TU Ostrava; Mgr. Věra Palková, náměstkyně hejtmana kraje Moravskoslezsko →

a Mgr. Lubomír Pospíšil, náměstek primátora města Ostravy.

Příspěvky jednotlivých autorů byly členěny do sedmi tematických bloků:

- Integrace studentů se specifickými potřebami a její systematizace, metodika, financování
- Metody a formy vzdělávání studentů se specifickými potřebami
- Spolupráce organizací přispívajících k integraci znevýhodněných
- Technické zabezpečení vzdělávání zdravotně znevýhodněných studentů
- Formální, neformální a informální vzdělávání se specifickými požadavky

■ Specifika přístupů ke konkrétním kategoriím znevýhodnění

■ Očima studentů, žáků, vzdělávaných

Všechny výstupy konference jsou veřejně dostupné na webových stránkách vytvořených k této konferenci. Konečný program je také možno najít na těchto webových stránkách konference, viz http://www.virtuniv.cz/index.php/ICT_Bridges%2C_Sunflower%2C_Silesian_Moodle_Moot_CONFERENCES_2009_PROGRAM. S jednotlivými prezentacemi a články se mohou zájemci seznámit na volně přístupných internetových stránkách, viz http://www.virtuniv.cz/index.php/Konference_Slune%2C%20Dnice_2009_a_ICT_Bridges_2009_p%20C5%99%20C3%ADsp%20C4%9Bvky, kde jsou jednotlivé příspěvky volně k dispozici k nahlédnutí. Videozáznam konference naleznete na adrese <http://www.merlingo.cz/nastroje-sluzby/aktuality/presentace-ekf/2009-11-11-13-ICTB-Sunflower>. Atmosféru konferenčního jednání můžete načerpat z fotografií, které jsou zveřejněny na http://www.virtuniv.cz/index.php/Konference_Slune%2C%20Dnice_2009_fotografie. ■

→ SOUČASNÉ TRENDY V ROZVOJI CELOŽIVOTNÍHO PORADENSTVÍ Přednáška koordinátora Evropské sítě pro politiku celoživotního poradenství na Ústavu pedagogických věd FF MU v Brně

Mgr. Martina Kánská a Mgr. Lenka Hloušková, Ph.D.
Ústav pedagogických věd FF MU

Koordinátor Evropské sítě pro politiku celoživotního poradenství (European Lifelong Guidance Policy Network) a významný finský odborník z oblasti kariérového a celoživotního poradenství, Raimo Vuorinen z Jyväskylské univerzity, zavítal v září do České republiky a dne 24. září 2009 proslavil na Ústavu pedagogických věd Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně přednášku na téma aktuálních trendů v rozvoji celoživotního poradenství.

V úvodu své přednášky nastínil několik klíčových témat z oblasti celoživotního poradenství (zejména kontext rozvoje poradenství, otázku aktérů poradenských služeb, roli politiky pro rozvoj poradenství) a ty nejdříve krátce komentoval s ohledem na své dlouholeté zkušenosti z poradenské praxe i zkušenosti koordinátora uvedené sítě a poté se každému z témat věnoval z jiného úhlu pohledu. Na mnoha dokumentech evropské vzdělávací politiky a evropské politiky zaměstnanosti, doložil význam poradenství pro rozvoj lidských zdrojů, roli poradenství

jako nástroje ekonomického růstu a sociální soudržnosti společnosti a současně přiblížil procesy, které ovlivňují rozvoj celoživotního poradenství na evropské i národní úrovni. Neopomněl se přitom zmínit o absenci jednotné definice kariérového poradenství, ale i řady dalších pojmů z poradenské teorie i praxe.

Celoživotní poradenství podle Raima Vuorinena zahrnuje rozmanité aktivity, jako je např. informování, asistování, zjišťování vzdělávacích potřeb jedince, plánování další vzdělávací a profesní dráhy, ale všechny uvedené aktivity (možná i celá řada dalších) jsou v současné době určovány vztahem mezi těmi, kteří poskytují poradenské služby (poradci), těmi, kteří poradenské služby přijímají (občané), a těmi, kteří vytvářejí podmínky pro vlastní poradenskou práci na různých úrovních řízení (národní, regionální, místní úroveň řízení). Změna, která vyplývá z principů evropské vzdělávací politiky a politiky zaměstnanosti a která je spojována s rozvojem celoživotního poradenství, se

týká právě vztahu mezi jednotlivými aktéry a spočívá v rozvíjení vzájemného a efektivního dialogu mezi nimi. Dialog vedený nejen mezi jednotlivými aktéry, ale také různými směry mezi nimi je považován za prostředek dosažení vize rozvoje celoživotního poradenství – dostupných služeb pro každého jedince v jakémkoli momentě jeho života. Jedním z možných příkladů, jak lze takový dialog podpořit, je podle přednášejícího transformace aktivit Evropské sítě pro politiku celoživotního poradenství (ELGPN) do podoby národních poradenských fór v jednotlivých členských státech EU.

V kontextu závěrečné teze celé přednášky, že dovednost iniciovat a vést efektivní dialog mezi různými aktéry poradenských služeb může být právem považována za profesionální dovednost poradců, vyznívá realisticky i mnohými utopicky nahlížená vize rozvoje poradenských služeb – poradenství dostupné všem a kdykoli. ■

AKTUÁLNÍ TÉMA

→ PŘÍTOMNOST A PERSPEKTIVA VYSOKOŠKOLSKÉHO PORADENSTVÍ V ČR Pohled zakladatele VŠ poradny na MU v Brně na konci osmdesátých let 20. stol.

Když jsme na sklonku totality pod patronací tehdejšího prorektora UJEP v Brně prof. JUDr. Petra Hajna zakládali psychologickou poradnu pro vysokoškoláky, netušili jsme, že po příchodu svobody vznikne vysokoškolský poradenský systém, který

se bude diferencovat svým zaměřením, nabývat na vážnosti a stávat se významnou složkou komplexní péče o dobré studijní a lidské podmínky vysokoškoláků. Dnes je vysokoškolské poradenství vyhledávanou a samozřejmou součástí mimovýuko-

vých institucí vysokých škol, i když na některých školách je stále ještě nedoceňované. Záleží na tom, zda se administrativa dívá na vysokoškolské studenty jako na zcela dospělé a soudí, že o jejich osobnostní a kvalifikační rozvoj není nutné se zajímat a starat. →

prof. PhDr. Vladimír Smékal, CSc.
Katedra psychologie FSS MU

Psychologické výzkumy však potvrzují, že jestliže v šedesátých letech minulého století byla ideálem teenagerů „dospělost bez dospívání“ (mimořádně, to je i název do češtiny přeložené knihy E. Z. Friedenberga), na prahu 21. století přibývá názorů, že by pro mnohé dnešní vysokoškoláky byl výstižnější ideál „dospívání bez dospělosti“. Pokud je toto oddalování „vynořující se dospělosti“ – jak to bývá označováno v zahraničních studiích – opravdu charakteristické, pak i psychologické poradenství ve smyslu vedení k plné odpovědnosti a zralého vedení života patří do nabídky služeb poskytovaných vysokými školami studentům. Vyjádřeno obecněji: Myslím, že i vysoké školy by měly poskytovat studentům podněty k pěstování etické, občanské a mentální kultury osobnosti, kromě odborného vzdělání. Vysokoškolské poradny mohou tento úkol plnit kvalifikovaně, pokud jej nerealizují vysokoškolské učitelé, kteří si uvědomují, že nestačí jen vyučovat, ale že je třeba i vychovávat. Byť to mnozí vnímají nelibě a říkají – „To je přece záležitost primárního a sekundárního vzdělávacího systému“.

I ze zahraničí máme k dispozici mnoho pozitivních zkušeností, že je potřebné nejen poradenství psychologické poskytované

studentům s osobními problémy v životních krizích, ale že i zvažování správnosti rozhodnutí o volbě studijního směru a profesního zaměření je důvodem k odborným poradenským službám. Toto tzv. „kariérové“ poradenství se často institucionálně formuje odděleně od psychologického a myslím, že je to velká chyba. Řada mých zkušeností mne vede ke konstatování, že mnoho osobních problémů primárně pramení z nejistoty o správnosti profesní volby a obráceně. Proto by obojí poradenství mělo být realizováno jednou institucí, kde by eventuálnímu klientovi poskytovalo pomoc více odborníků. Mnohokrát jsem si ověřil, že rozpaky z profesní volby jsou často způsobeny tím, že student neovládá správné techniky učení se. A i to je dnes ve vyspělých zemích světa stále více výzkumně řešené poradenské téma. Dodnes dostávám pozitivní zpětnou vazbu, když ve svých předmětech nebo i na pozvání studentů jiných vysokých škol poskytnu náměty k tomu, jak efektivně studovat a pracovat s prameny. Mám pozitivní zkušenost i s tím, že vyučující pošle sociálně a studijně problémového studenta do poradny a pak žádá o poskytnutí námětů, jak s ním pracovat a jak mu pomoci. V současné době takové poraden-

ství naráží na zákon na ochranu soukromí a vyžaduje souhlas studenta. Ale i to se dá řešit. Vyučující, kteří se zajímají o osobní pohodu studentů, je však stále méně a je to komplikováno i skutečností, že na mnoha oborech je příliš mnoho studentů na to, aby jim vyučující mohl pomáhat řešit jejich osobní problémy.

Jako významný poradenský problém vyvstává potřeba studentů kombinovaného studia, kteří si zvyšují kvalifikaci s větším odstupem od předchozího vzdělání. Je tedy třeba monitorovat jejich potřeby a hledat postupy i skupinové poradenské práce pro ně. To jsou již záležitosti rodičího se systému celoživotního poradenství.

V neposlední řadě považuji za velice potřebné zmapovat problémy začínajících vysokoškolských učitelů a starších učitelů, kteří pociťují potřebu aktualizovat své didaktické znalosti a dovednosti. V této souvislosti mám pozitivní zkušenosti i s lekciemi věnovanými zájemcům z řad vyučujících o zvláštnosti osobnosti vysokoškolského studenta. I toto téma by ovšem vyžadovalo aktuální psychologické, sociologické a pedagogické výzkumy. ■

→ KULATÝ STŮL „VŠ PORADENSTVÍ V ČR“

Dne 12. listopadu 2009 proběhla v rámci projektu „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“ zajímavá akce, které se účastnili jak odborníci na poli poradenství, tak zástupci MŠMT a jiných organizací spjatých s problematikou vysokého školství. Jednalo se o diskusi u kulatého stolu na téma „VŠ poradenství v ČR“ a místem konání byl Velký zrcadlový sál MŠMT. Akce se zúčastnilo 22 odborníků, konkrétně např. vedoucí týmu reformy terciárního vzdělávání J. Fischer, zástupci MŠMT (K. Gondková z odboru vysokých škol, J. Stárek z odboru pro další vzdělávání a J. Durr, bývalý náměstek ministra školství, jako moderátor), dále kvestor VŠE, zástupci VŠ poraden, zástupci projektu „Rozvoj VŠ poradenství v ČR“, Asociace VŠ poradců, NÚOV, Euroguidance a CSVŠ či zástupkyně MPSV.

V první části akce proběhlo několik individuálních prezentací. Za MŠMT vystoupila paní Karolína Gondková prezentující informace o strategických dokumentech, ve kterých je poradenství zmiňováno, dále dlouhodobý záměr MŠMT ve vztahu k poradenství a otázku financování poradenství.

Bylo zdůrazněno, že VŠ dostávají prostředky na financování poradenství v rámci příspěvku MŠMT na vzdělávací činnost. Dále jsou finance poskytovány formou dotačních programů – rozvojových projektů. V tomto kontextu bylo zdůrazněno, že tyto programy jsou určeny pro rozvoj, nikoli pro běžné financování. Toto je ale někdy považováno ze strany poradenských pracovišť za sporné, jelikož by mnohdy potřebovala finance na běžný provoz. V rámci diskuze byla poté rovněž otevřena otázka posuzování skutečnosti, co je považováno za aktivity rozvojového charakteru.

Následně krátce vystoupil pan Jakub Fischer s prezentací činnosti Týmu reformy terciárního vzdělávání a zmínil také řešení otázky financování VŠ poradenství. Pokud je povinností VŠ poskytovat poradenství, měla by na něj každá škola poskytovat prostředky z běžného rozpočtu škol. Dále Martin Lukeš jako koordinátor rozvojového projektu „Rozvoj VŠ poradenství v ČR“ centralizovaný projekt osmi českých univerzit krátce představil. Dále vystoupily zástupkyně Profesně poradenského centra FF UP, partnera

Mgr. Iva M. Tahová, PPC FF UP v Olomouci

rozvojového projektu, a zároveň organizátorky akce Iva M. Tahová a D. Hověžáková. Byla prezentována zahraniční dobrá praxe v poskytování poradenství a dále výsledky výzkumu „Analýza poradenských pracovišť VŠ v ČR“, který realizoval partner projektu Karlova univerzita v Praze. Jako příklad dobré zahraniční praxe bylo zvoleno Dánsko, kde byl v roce 2003 započat proces strukturálních změn na poli poradenství, počínaje novým zákonem o poradenství.

Následovala první část debaty, v rámci které bylo diskutováno především téma **financování** poradenství, dále jeho **uzákonění** a začlenění do strategických dokumentů. V rámci diskuze se ujal slova např. kvestor VŠE Libor Svoboda, který hovořil o nevhodnosti normativního percentilu (zmíněného jako alternativa Jakubem Fischerem), jenž by vysoké školy měly do poradenství investovat. Účastníci kulatého stolu z řad poradců by nicméně v převážně většině normativní percentil (chápaný jako stanovený spodní limit pro financování poradenství) uvítali, neboť na některých VŠ mají potíže s financováním své běžné poradenské činnosti pro studenty. →

Byla rovněž diskutována role a význam **studijního a psychologického poradenství**. Studijní poradenství je mnohými zástupci vedení univerzit neúplně a nepřesně chápáno a je mnohdy nedoceno. Vladimír Smékal zmínil potřebnost průzkumu struktury klientely psychologických poradenských center a jejich nejčastějších problémů, se kterými k poradcům přicházejí. Toto může následně být i zpětnou vazbou o potřebnosti poradenských služeb.

Dále byla otevřena oblast **kariérového poradenství**, které by se dle slov kvestora VŠE mohlo uživit plně samofinancováním. Nicméně to bylo kvitováno tím, že tato cesta může být přijatelnější pro ekonomické či technické univerzity (především v Praze a Brně), ale složitější situace může být na jiných typech škol. Takovýto přístup neposkytuje ale vhodné podmínky pro vykonávání samotné expertní práce poradců.

Co se týče potřebnosti ukotvení v zákoně, hovořilo se především o **speciálním poradenství**, které by dle zástupců poraden, a to nejen poraden pro studenty se specifickými potřebami (např. Lucie Mísařová a Taťána Cihlářová), mělo být ve VŠ zákoně zmíněno.

Na druhou stranu zazněl názor kvestora VŠ, podpořený i názorem zástupkyně MŠMT, že existuje mnoho jiných zákonů (na národní úrovni i na úrovni EU), kde je toto obsaženo a vztahuje se tedy zároveň i na VŠ, a tudíž není potřeba již konkrétně toto ve vysokoškolském zákoně zmiňovat.

Slovo si rovněž vzal zástupce Odboru pro další vzdělávání MŠMT Jakub Stárek a hovořil o tématu celoživotního poradenství, o změnách, které jeho odbor v této oblasti chystá a které se budou konkrétně dotýkat i praxe poradenských center a jejich klientů. Především fakt, že klienti poradenských center budou vnímáni jako subjekty celoživotního poradenství, otevře poradenským pracovištím prostor pro využití financí z dalších dotačních programů. Všeobecně podpora celoživotního poradenství může pozitivně ovlivnit atraktivnost VŠ poradenství.

Dalšími tématy diskuze bylo **vzdělávání poradců**, jejich **kompetence**, otázka **kvality** poskytovaných služeb, možnosti monitoringu kvality a nakonec aktivity **Národního poradenského fóra**. Byla diskutována záležitost vymahatelnosti kompetencí a vzdělání poradců (tzn. zda by tyto podmínky měly

být v určitých dokumentech stanoveny), aby zástupci vysokých škol byli nuceni toto dodržovat. Tato otázka ale zůstala otevřena a její řešení v podstatě ponecháno na úrovni organizačního zařízení, popisu pracovních pozic a mzdových předpisů.

V závěru akce byly prezentovány počáteční aktivity nově institucionalizovaného Národního poradenského fóra (např. Helenou Úlovcovou z NUOV), byli představeni jeho koordinátoři a zmíněna spolupráce s MPSV v rámci aktivit fóra. Hlavní důraz byl při diskuzi dán rolím, které fórum může při optimalizaci stavu VŠ poradenství mít, konkrétně v oblasti stanovení a specifikace potřebných kompetencí poradců, při monitoringu kvality poradenských služeb či v procesu koordinace vzdělávacích akcí pro poradce. Národní poradenské fórum by mělo hrát i určitou roli spojovatele mezi MŠMT (které např. chystá analýzu poskytování poradenství na VŠ) a poradenskými centry. Spojovacím článkem mezi Fórem a poradci by pak mohla být Asociace VŠ poradců. Národní poradenské fórum prezentuje své aktivity včetně zápisů z jednání na webu Centrum Euroguidance, jak sdělila jeho zástupkyně Sylvie Pýchová. ■

→ Z AKTIVIT ASOCIACE VYSOKOŠKOLSKÝCH PORADCŮ V ROCE 2009

V květnu roku 2008 byla oficiálně ustavena Asociace vysokoškolských poradců, o.s. (dále jen AVŠP). Založena byla jako občanské sdružení. V roce 2009 navázala na období, kterému předcházelo zpracování stanov a zapracování připomínek Ministerstva vnitra ke stanovám, bylo vytvořeno logo v české a anglické verzi, zpracován a schválen Etický kodex pracovníků vysokoškolských poraden.

V současné době má Asociace vysokoškolských poradců 64 členů a sedmičlennou radu. Rada asociace pracovala v roce 2009 ve stejném složení jako v předcházejícím roce. Úkoly, které před asociací stály, byly: zprovoznění www informační stránky asociace a budování členské základny. Tímto krokem byl zahájen výběr členských příspěvků. Kolegové a kolegyně, kteří podali přihlášku, zaplatili členský příspěvek, získali Osvědčení o členství.

Velkou akcí tohoto roku a úkolem pro radu asociace byla příprava konference Vysokoškolské poradenství versus vysokoškolská pedagogika, konané 29.-30.6.2009 na České zemědělské univerzitě v Praze. V průběhu obou dnů se konference zúčastnilo téměř sto zástupců různých typů poradenských

služeb a pracovníků, kteří s pracovníky VŠ poradenských pracovišť spolupracují. Všem, kteří se podíleli na jejím zdárném průběhu, patří velké poděkování za zajištění prostoru s úžasným zázemím a za přípravu programu. Velké poděkování patří pozvaným vystupujícím řečníkům a v neposlední řadě také aktivním účastníkům konference z našich řad. AVŠP byla také partnerem IV. konference Vysokoškolské studium bez bariér, která se uskutečnila v září na TU v Liberci. Zúčastnilo se jí přes 30 poradců a facilitátorů z celé ČR, kteří na českých VŠ usilují o naplňování konceptu přístupnosti a vyrovnávání příležitostí pro studenty se speciálními vzdělávacími potřebami.

Asociace prověřila možnosti k zapojení se do mezinárodních poradenských projektů, ale žádná konkrétní spolupráce se nepodařila zajistit.

Vysokoškolská poradenství pracovníci se v letošním roce často setkávali, a to v rámci Vzdělávacího kurzu pro poradce, který byl organizován jako součást rozvojového projektu MŠMT Rozvoj VŠ poradenství v ČR. Hlavním garantem kurzu byla PhDr. Hana Urychová z Informačně-poradenského centra Univerzity Karlovy v Praze a její spolu-

pracovníci. Z důvodu rozsahu témat kurzu a časového zatížení, které museli poradenští pracovníci VŠ vynaložit, nebyly organizovány asociací (kromě konference) žádné další aktivity. Tyto jsou v současné době v plánu na rok 2010. V únoru předpokládáme poradenské setkání nad tématem Dyslexie studentů VŠ a další setkání v dubnu na téma kariérové poradenství. Na tomto setkání uvítáme hosta a kolegu Dr. Johna Liptaka z Radfordské univerzity ve Virginii, který je nejen váženou autoritou v oblasti kariérového poradenství, ale současně i autorem řady diagnostických nástrojů, které vydává americké nakladatelství JIST pro výchovné poradce a poradenské psychology. Termíny obou setkání budou sděleny dodatečně.

V souvislosti s příchodem Nového roku si dovoluji popřát Vám všem poradcům a spolupracovníkům poraden na jednotlivých vysokých školách pevné zdraví, veselou mysl, úspěchy v práci a štěstí po celý rok 2010.

Mgr. Šárka Karmazínová
za radu AVŠP (www.asociacevsp.cz). ■

→ ZAHRA NIČNÍ DOBRÁ PRAXE VE VZDĚLÁVÁNÍ VŠ PORADCŮ ŠVÉDSKO A DÁNŠKO

DÁNŠKO

V roce 2003 započala v Dánku reforma v oblasti poradenství. Dánský parlament přijal nový zákon o poradenství, na jehož základě došlo k restrukturalizaci poradenských služeb (www.eng.uvm.dk). Zákon byl několikrát doplněn, aby lépe napomáhal docílit vládou vytyčených cílů. Jedním z hlavních cílů bylo zlepšit kvalifikaci a kompetence poradců.

Tyto velké strukturální změny byly především reakcí na kritiku stavu dánského poradenství uvedené v rámci zprávy OECD (2004) a v národní zprávě o stavu poradenství. Kritika se týkala především nízké úrovně profesionality poradců, dále minimální standardizace a koordinace poradenských služeb. Nový zákon začal být uplatňován od srpna 2004 a zodpovědným orgánem za jeho implementaci bylo ustanoveno Ministerstvo školství.

Dle nového zákona bylo vzdělávacím institucím stanoveno:

- poskytovat svým studentům poradenské služby;
- zajistit transparentnost interního poradenského systému (např. požadavek existence interních směrnic týkajících se poradenských služeb při každé vzdělávací instituci);
- zajistit systém kvality, který umožní měřit dopad poradenských služeb (včetně zpracování každoročního průzkumu mezi uživateli);
- požadavek absolvování diplomovaného studijního programu „studijní a kariérové poradenství“ (na základě novely zákona z roku 2007); alternativně, ti, kteří mají dlouhodobou zkušenost v této profesi, mohou požádat o zhodnocení a uznání svých kompetencí a dřívějšího samostudia, tréninků atd.

Nad rámec vzdělávacích institucí byly zřízeny dva typy center (45 Municipal Youth Guidance Centres a 7 Regional Guidance Centres). Přičemž dochází k intenzivní spolupráci vzdělávacích institucí s těmito centry.

Pět center pro vyšší vzdělávání nabízí výše zmíněný tréninkový program „Educational and Vocational Guidance“ formou kombi-

novaného studia. Je to ekvivalent 12 měsíců denního studia. Další vzdělávací instituce nabízející vzdělání v oblasti poradenství jsou: The Danish School of Education; obor Guidance Counselling (MEd) a University of Aarhus.

V Dánku je několik odborných asociací poradců. Asociace či sdružení se obvykle člení dle zaměření – např. sdružení poradců na technických školách, obchodních školách, gymnáziích atd. Zároveň existuje mnoho oficiálních sítí mezi členy různých oblastí kariérového a studijního poradenství – středoškolského, vysokoškolského či na úrovni úřadů práce a jiných profesně poradenských organizací. Příklady asociací jsou: Asociace studijních poradců, Sdružení nezávislých poradců, Sdružení kariérových a studijních poradců.

Ministerstvo školství též zřídilo a spravuje kariérově zaměřené aktivity, jako např. portál, diskuzní fórum či výzkumné centrum a vydává odborný časopis - čtvrtletník pro poradce „Via Vejledning“. Rovněž Dánská asociace poradců vydává odborný časopis ‚Vejlederen‘, který vychází 8krát do roka.

Na níže uvedené webové stránce je ke stažení brožura věnovaná dánskému systému poradenství v oblasti školství <http://www.ciriusonline.dk/Default.aspx?ID=5174&Purge=True>

Další odkazy:

Euroguidance Denmark
www.ciriusonline.dk

ŠVÉDSKO

Ve Švédsku je nastaven velmi decentralizovaný systém v oblasti řízení či koordinace aktivit zaměřujících se na oblast poradenství. Tyto aktivity jsou řízeny na úrovni regionů či konkrétních institucí. Např. poradenská činnost, která je realizována v rámci systému terciárního vzdělávání, je v pravomoci samotných univerzit, nicméně musí být ve shodě s národními vzdělávacími cíli. Financování probíhá rovněž na úrovni regionů, samotných univerzit či jednotlivých poboček úřadů práce.

Poradci na univerzitách obvykle nemají vzdělání v oblasti kariérového poradenství.

Mgr. Iva M. Tahová, PPC FF UP v Olomouci

Běžnější je obecněji zaměřený bakalářský či magisterský titul. Vysokoškolští poradci pak využívají školení v průběhu své praxe. Poradci v rámci národního školského systému mají obvykle bakalářský titul Vzdělání v kariérovém poradenství. Tento studijní program je tříletý a nabízí ho 3 švédské univerzity. Magisterské denní studium Kariérový rozvoj a poradenství (120 ECTS), které bylo otevřeno na podzim 2009, je realizováno jako kooperativní program několika univerzit (Malmöe College, Stockholm University, University of Umea). Většina vzdělávacích programů pro poradce ve Švédsku vyžaduje pro přijetí ke studiu alespoň rok náležité praxe.

Některé krajské či jiné regionální úřady nabízejí pravidelné informační setkání a školení na aktuální témata v oblasti poradenství. Ve Švédsku existuje rovněž celkem velký počet soukromých firem, které nabízejí školení především v oblasti kariérového coachování.

Mezi nejznámější asociace patří Švédská asociace poradců (The Swedish Association of Guidance Counsellors/ SAGC) a sdružení švédských poradců v rámci Odborového svazu učitelů.

Další odkazy:

Euroguidance Sweden
<http://www.programkontoret.se/Euroguidance>

Obsáhlý a velmi zajímavý pdf dokument představující kariérové poradenství ve Švédsku - http://www.programkontoret.se/Global/program/euroguidance/guidance_systems_sweden.pdf

Národní vzdělávací portál
www.utbildningsinfo.se

Národní webový poradenský systém pro dospělé - www.Guidanceinfo.se

Více informací k oběma uvedeným i dalším zemím najdete zpracované v rámci Analýzy vzdělávání poradců, která je k nahlédnutí na webu projektu www.rozvojevsporadens-tvi.cz (v sekci výstupy). ■

Dne 13. 8. 2009 se z iniciativy naší poradny JČU konala schůzka s vedoucí poradenského centra Berman na Haifské univerzitě v Haifě, Izraeli, profesorkou Ofrou Nevo, s vedoucím studijního/kariérového oddělení Dr. Carlosem Peiserem a dalšími přímo v samém poradenském centru.

Jedna ze dvou velkých univerzit v Haifě (druhá je Technion a je zaměřená na technické a exaktně vědecké obory) se nachází v největším městě severního Izraele. Haifa je přístavní město s populací asi 270 000 obyvatel, ale těsně sousedí s několika městy v Krajot a rozdíl a hranice jsou pouze administrativní. Takže metropolitní Haifa má asi okolo 500 000 obyvatel. Od úrovně moře, kde se nachází přístav, město prudce stoupá na hory Karmel. Město je velice průmyslové s oblastí zálivu plnou chemických a jiných továren. Má dvě univerzity a několik dalších vysokých škol. Má svůj symfonický orchestr, divadla, knihovny, muzea atd. Je světovým centrem pro Bahajskou víru. Populace města je velice rozmanitá. Většinou jsou to Židé s různorodými etnickými kořeny s velkou částí nedávných imigrantů z bývalého Sovětského Svazu, ale jsou zde i přistěhovalci z Etiopie, Jemenu a jiných neevropských oblastí. Asi 18 % obyvatel jsou Arabové, většinou křesťanského náboženství.

Etnická různorodost se projevuje i ve složení studentské populace univerzity, která byla založena v roce 1963. Prvních 75 absolventů promovalo v roce 1967. Univerzita má dnes asi 16 500 studentů na 6 fakultách – zaměřených na humanitní vědu a pedagogiku – a na 1 postgraduální škole managementu. Univerzita se dnes nachází na samém konci města ve výši asi 400 m nad mořem. Část kampusu univerzity (víceúčelová budova) byla navržena světoznámým architektem Oscarem Niemeyerem (navrhl město Brasília a budovu OSN v New Yorku).

Poradenské centrum bylo původně založeno již v roce 1972, ale bylo několikrát zrušeno a znovu obnoveno. Nazývá se Berman centrum po rodině industrialisty Bermana, který sponzoruje univerzitu a s jehož pomocí bylo centrum otevřeno v dnešní podobě v roce 1995. V tehdejší době centrum poskytovalo své služby až 2000 klientům ročně. Dnes to bude i více.

Po samostatném pohovoru s Dr. Peiserem následovala schůzka se všemi výše uvedenými. Po skončení schůzky mne Dr. Peiser provedl centrem, které se nachází v menší samostatné budově připojené dřevěným můstkem k děkanátu studentů v již zmíněné Niemeyerově budově. Budova centra vzbuzuje fyzický dojem samostatné instituce. Po vstupu do budovy se klient musí rozhodnout, do které ze dvou hlavních částí se vydá, zda-li doprava, do klinického oddělení, které provádí terapeutické služby, nebo doleva, do studijního a kariérového oddělení, které provádí následující služby. Po vchodu se může obrátit na sekretářku a odpočinout si v čekacím prostoru, z kterého se pak vchází do jednotlivých kanceláří. Dr. Peiser mi též ukázal IT místnost, ve které si na několika počítačových terminálech mohou klienti sami vyhledávat informace v několika databázích: např. v databázi nabídek zaměstnání nebo v databázi popisů, dojmů a hodnocení svých oborů od absolventů univerzity, kteří v těchto oborech již pracují. Centrum má též knihovnu s katalogy sloček, obsahujících popisy a požadavky skoro všech studijních oborů a profesí na všech izraelských univerzitách. Nakonec mi byla poskytnuta možnost vyzkoušet si on-line test mých základních osobnostních dispozic a zájmů, předurčujících mne k různým povoláním (vyšlo mi, že se hodím na výzkumného psychologa!).

Nepodařilo se mi zjistit přesný počet zaměstnanců v žádném z oddělení. Podle vedoucích oddělení velká část pracuje na částečný úvazek a nebo bezplatně jako „dobrovolníci“, kteří se trénují v těchto specializacích pod dohledem zkušených psychologů. Každé oddělení má svého vedoucího, Dr. Carlose Peisera a Chaima Kaplana, a nad nimi je celková vedoucí, Prof. Ofra Nevo. Obě oddělení mají sekretářku. Dobrovolníci a univerzitní IT specialisté pomáhají s podporou databází. Budovy centra, jejich údržba, elektřina, fyzické vybavení, ale i platy zaměstnanců a jiné výdaje jsou placeny z velké části ze soukromých sponzorských fondů (např. rodiny Bermanových) a jenom z menší části z peněz univerzity.

Během schůzky a pohovorů jsem se snažil získat odpovědi na předem připravené otázky.

KARIÉROVÉ A STUDIJNÍ PORADENSTVÍ

Univerzita neoslovuje střední školy, ale udržuje blízký vztah s armádou, protože každý občan věku 18 let odchází na povinnou prezenční službu v armádě (muži 3 roky, ženy 1 a ½ roku), kromě většiny arabské populace a ultra-ortodoxně věřících Židů. Centrum organizuje každoroční kongresy s propuštěnými vojáky. Protože arabští občané většinou neslouží v armádě, arabské střední školy samy vyhledávají univerzitu, a tak je to spíše arabská střední škola, která udržuje styk s univerzitou.

Univerzita má vlastní, samostatný orgán pro sebe-marketingování. Ten vydává propagační materiály, jimiž informuje o možnostech studia, ale i o existenci poradenského centra. Jednou za čas pořádá i virtuální „den otevřených dveří.“ Portál Haifské univerzity umožňuje skrz děkanát studentů vstup do stránek Berman Centra. Na tomto portálu jsou nejenom informace o centru, úředních hodinách a možnostech navázání kontaktu, ale i malý test potřeby jít se poradit.

Na druhé straně, Berman Centrum samo vydává propagační a pomocné publikace jako např. tyto průvodce s praktickými radami: Naučit se jak se učit (lilmod ech lilmod) (2008), Naučit se jak uspět u zkoušek (lilmod ech lihbachen) (2007), Naučit se jak nalézt zaměstnání (lilmod ech limco avoda) (2007); nebo brožurky popularizující služby centra, které např. oznamují následující:

- program M.Y.L.A. – maximize your learning abilities (maximalizuj své učební schopnosti, v hebrejštině Ha"Yecha"L, Hagbarat Yecholot Lemida, tzn. akronym „Je schopen“ z „Posílení schopností učit se“ a jedná se o osobní poradenství zaměřené na zlepšení učebních návyků a coping s úzkostí ze zkoušek),

- Informační centrum studijních oborů: knihovna studijních oborů, která obsahuje informace o všech studijních oborech na Haifské univerzitě a o velké části oborů na univerzitách a vysokých školách v celém Izraeli. Má počítačové databáze a programy s (1) informacemi ohledně studijních oborů, (2) testy souladu osobních preferencí a vybraných profesí, (3) informacemi o absolventech univerzity (funkce, umístění, plat i možné další vystudované obory), a (4) databázi specializací v právech. →

- Kariérové poradenství se vším všudy: přibližně 4 schůzky s testy a pohovory
- Portál nabídek zaměstnání se vstupním kódem pro klienty centra
- Příprava na pohovor u potenciálního zaměstnavatele a příprava rezumé

Centrum připravuje workshopy pro pracovníky jiného centra, Siu'a Iši (Osobní asistence), které se zabývá problémy nových studentů. Tito pracovníci se ve workshopu učí, jak připravovat nové studenty na těžkosti univerzitního studia: tzn. zabývají se učebními dovednostmi, učebními zvyky, time-managementem atd. Ale celkově se Berman Centrum nezabývá studenty prvního ročníku.

Problémy studentů v dalších ročnících jsou buďto spojené s volbou zaměření, nebo náporem školních požadavků. Studenti s rodinnými a psychologickými konflikty jsou nasměrováni do klinického oddělení Berman Centra. Studenti, a i jiní klienti, mají přístup k výše zmíněným databázím s informacemi o oborech, směrech, požadavcích zaměstnavatelů, vyhlídek atd.. Většina poradců pracuje v centru pouze na částečný úvazek a nachází se většinou v „terénu.“ Tím pádem mají bohaté informace od zaměstnavatelů, co asi hledají a jaké mají požadavky od uchazečů zaměstnání. Navíc, zaměstnavatelé, kteří se zařazují do databází nabídek, dodávají i informace o ideálně úspěšných uchazečích.

Kariérové oddělení se zabývá celoživotním růstem, a tak poskytuje asistenci také bývalým absolventům, kteří mají pochybnosti o svých kariérách a chtějí je změnit. A ne-

jenom to, centrum nabízí své služby i široké veřejnosti. Ceník je ale rozdílný. Student HU zaplatí za 4 schůzky s testy a pohovory 600 N.I.S. (asi 3 000 Kč), nestudent zaplatí 1100 N.I.S. (5 500 Kč).

Takže klienti jsou studenti středních škol, propuštění vojáci, univerzitní studenti, absolventi univerzity, ale i pracující středního věku zvažující změny v kariéře. Zaměstnanci poradny jsou buďto poradenští psychologové (nejméně s titulem magistra v poradenské psychologii) a nebo studenti magisterského programu, kteří zde pracují coby součást jejich praxe a jsou pod supervizí.

Ohledně studentů s učebními poruchami centrum disponuje specialistou (-kou) na diagnostiku učebních poruch, který bude buďto školní psycholog s nejméně magisterským titulem ve školní psychologii a uznanou specializací (tzn. prošel procesem supervize v praxi), nebo speciální pedagog (-oška), který vystudoval na bakaláře ve speciální pedagogice a prošel speciálním akreditovaným kurzem zaměřeným na diagnostiku učebních poruch. V případě, že tato diagnóza je potvrzena, klientovi bude doporučeno obrátit se na jiné instituce mimo univerzitu pro péči. Ale výsledná diagnóza umožní klientovi obdržet úlevy při zkouškách a při odevzdávání prací.

PSYCHOLOGICKÉ (KLINICKÉ) PORADENSTVÍ

Tým tohoto oddělení se skládá buďto ze specializovaných klinických psychologů, nebo ze studentů klinické psychologie, pro které je jejich práce praktickou součástí výuky a jsou pod supervizí. Na 10 pracovních hodin měsíčně dochází i psychiatr.

Podobně jako ve studijním/kariérovém oddělení, ze vstupní haly tohoto oddělení je vstup do jednotlivých menších kanceláří, v kterých se provádí intake, diagnostika, a eventuální terapie.

Zaměření je na krátkodobé terapie, ale podle potřeby se provádějí i delší terapie. Terapie jsou většinou jednotlivé a jenom málo skupinové. Například centrum vedlo skupinu hendikepovaných studentů, mezi nimiž bylo i několik nevidomých studentů.

Na můj dotaz ohledně nejčastějších problémů moji průvodci odpověděli, že se setkávají se všemi problémy, které si mohou představit. Většinou se ale jedná o stres z nezvládnání požadavků, rodinné problémy, krize a hledání identity, násilí v rodině, ale i na kolejích. Přítomnost velkého množství arabských studentů, zčásti muslimů a zčásti křesťanů, a Drúza spolu s židovskými studenty vedlo několikrát k etnickým roztržkám. Poradci na kolejích dostávají konzultace od zaměstnanců centra ohledně prevence násilí a i intervence v případech násilí.

Centrum má svůj „krizový tým,“ který také zasahuje v případech bombardování z Libanonu, teroristických útoků a nebo výbuchů násilí na kolejích.

Centrum a jeho zaměstnanci vzbuzují dojem jak vysoké profesionality, tak vysoké motivace. Z jejich odpovědí bylo jasné, že zde nepracují kvůli finančním výhodám, ale spíše z nadšení a z vědomí důležitosti jejich práce. A na závěr, zaměstnanci vyjádřili zájem o práci center v Čechách, rádi by je navštívili, a vzpomínali, jak se jim líbilo na návštěvě v Praze. ■

PUBLIKACE

→ MANUÁL VYSOKOŠKOLSKÉHO PORADCE: PRACOVNÍ POSTUPY

Rádi bychom vám představili další z praktických publikací, které vznikly v rámci rozvojového projektu MŠMT „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“. Název této publikace je „Manuál vysokoškolského poradce: pracovní postupy“ a navazuje na publikaci, která pod názvem „Manuál VŠ profesního poradce: metody“ byla vytvořena v minulém roce. Autory manuálu jsou jak autorky věnující se poradenství i výuce na vysokých školách – PhDr. Iva Kirovová, Ph.D. a PhDr. Daniela Pauknerová, Ph.D., tak odborníci z NVF – PhDr. Pavla Šafránková a Mgr. Zbyšek Mohaupt.

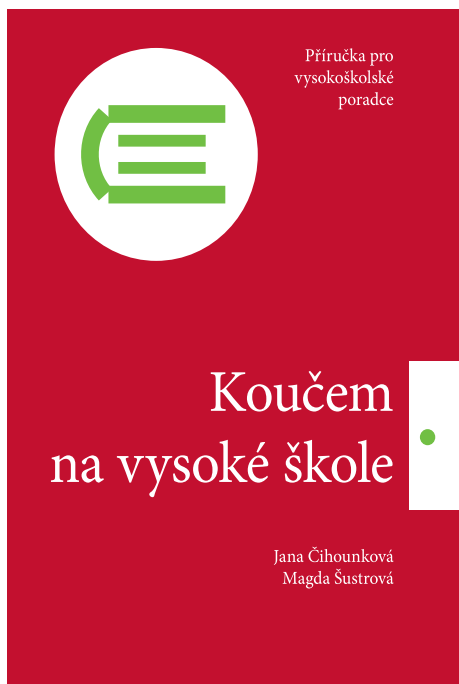
Naším záměrem bylo poskytnout Vám – VŠ kariérovým poradcům – praktického průvodce pracovními postupy, které se již osvědčily, pomoci lépe strukturovat poradenský proces a přinést další informace a novinky, které můžete využít ve své práci. V první kapitole najdete informace a přehled základních koncepcí kariéry a přístupů k jejímu řízení, v druhé kapitole pak výklad pojmu zaměstnatelnost. Následuje třetí kapitola věnovaná plánování kariéry. Ve čtvrté kapitole je pak zmapován poradenský proces v kariérovém poradenství a jeho jednotlivé fáze. V kapitole páté jsou pak přehled-

PhDr. Daniela Pauknerová, Ph.D.
Fakulta podnikohospodářská, VŠE

ně uspořádány jednotlivé informační zdroje. Šestá kapitola je věnována ilustrativním kauzistikám.

Publikace je v současnosti v tisku, k dispozici by měla být začátkem příštího roku. Manuál, který opět můžete získat bezplatně, plánujeme distribuovat podobně jako jeho předchozí díl – při nejrůznějších setkáních vysokoškolských poradců, na konferencích, workshopech či jiných akcích pořádaných Asociací vysokoškolských poradců. ■

→ KOUČEM NA VYSOKÉ ŠKOLE: PŘÍRUČKA PRO VYSOKOŠKOLSKÉ PORADCE

Příručka, jejíž autorkami jsou Jana Čihounková z MZLU v Brně a Magda Šustrová z VUT v Brně je určena všem vysokoškolským poradcům, kteří mají zájem o koučování a chtějí jej využívat ve své poradenské praxi. Text byl zpracován v rámci aktivit rozvojového projektu „Rozvoj VČ poradenství v ČR“. První část příručky koučování definuje a vymezuje jeho základní principy, druhá část se již věnuje konkrétní aplikaci do poradenské praxe, uvádí konkrétní techniky, nástroje a zkušenosti s jeho využíváním.

Příručka obsahuje celkem 13 kapitol, první část je věnována základním východiskům koučování a kompetencím, které by měl kouč mít, druhá část je orientována již na samotné koučovací sezení - jeho přípravu, strukturu, průběh a jednotlivé nástroje,

kteří mohou poradci ve své práci využít. Třetí část příručky věnovaná konkrétní aplikaci koučování do vysokoškolské poradenské praxe, obsahuje několik kasuistik z vysokoškolského prostředí, shrnuje zkušenosti poradců s koučkem na VŠ, hodnocení koučinku jak poradci, tak i koučovanými studenty.

Příručka byla v tištěné verzi distribuována mezi vysokoškolské poradce (na závěrečné konferenci projektu konané dne 1.12.2009 v Praze). Další výtisky byly rozeslány zájemcům poštou nebo byly předány osobně. Elektronická verze je poradcům k dispozici po přihlášení na webových stránkách projektu (www.rozvojvsporadenstvi.cz), odkaz je umístěn i na webu Asociace vysokoškolských poradců (www.asociacevsp.cz). ■

AKTUALITY

→ VYSOKOŠKOLSKÉ PORADENSTVÍ VE WEBOVÉM PROSTŘEDÍ

RNDr. Jana Hrubá, Ph.D.
Ekonomická fakulta VŠB-TU Ostrava

Potřebují studenti vysoké školy, respektive uchazeči o studium na VŠ, poradit v oblasti studijního poradenství? Anebo by je zajímaly informace z oblasti sociálně-právního či psychologického poradenství? Eventuálně potřebují najít informace týkající se kariérního poradenství?

Jednou z možností je navštívit webové stránky <http://www.vsporadenstvi.cz/>, které byly vytvořeny za podpory MŠMT v rámci projektu Rozvoj vysokoškolského

poradenství, Centralizovaný projekt číslo C40 v roce 2008, kdy byla vybudována pilotní verze webového portálu vysokoškolského poradenství pro studenty, zejména na problematiku zvládnání stresové zátěže, duševní hygieny, problematiky duševního zdraví apod., založeného na technologii Read and Write. A následně v roce 2009 za podpory pokračujícího Centralizovaného projektu číslo C30 s názvem Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR, část projektu

Webový portál vysokoškolského poradenství, kdy docházelo k aktualizaci, optimalizaci a dalšímu rozvoji těchto webových stránek. V současné době je funkční i anglická verze webového portálu. Na základě studentské analýzy bylo zvoleno 26 nejzajímavějších článků pro studenty, které byly do angličtiny přeloženy.

Uvítáme také další odborné články od odborníků z výše uvedených oblastí či náměty a odpovědi v diskuzních fórech. ■

→ KURZ KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

Institut celoživotního vzdělávání Filozofické fakulty UP v Olomouci, Regionální konzultační pracoviště v Praze a Republikové centrum vzdělávání, s.r.o., připravily kurz s názvem

KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ.

Jedná se o unikátní kurz zaměřený na komplexní základy kariérového poradenství. Hlavním cílem kurzu je doplnění a rozšíření vzdělání poradenských pracovníků o základy poradenské práce v oblasti kariéry, trhu práce a vzdělávání. Kurz reaguje na poptávku po dosud chybějícím systematickém vzdělávání poradenských pracovníků.

Mezi hlavní témata kurzu patří:

- Psychologie v poradenství.
- Právo v poradenství.

- Systém poradenství v ČR. Systém poradenské práce s klientem.
- Metodika individuálního poradenství.
- Metodika skupinového poradenství.

Kurz je zaměřen na:

- poradenské pracovníky úřadů práce a dalších úřadů,
- poradce personálně-poradenských společností a agentur práce,
- odborné pracovníky v oblasti sociálních služeb.

Kurz vznikl za účasti předních odborníků v oboru, kteří zároveň kurz vedou. Mezi jinými jsou to PhDr. Vladimír Široký, PaedDr. Josef Petrášek, Mgr. Zdeňka Cilubková či PhDr. Věra Prokopová.

Mgr. Tomáš Langer, ICV FF UP v Olomouci
Regionální konzultační pracoviště v Praze

Kurz je zaměřen na konkrétní praktické ukázky, příklady a nácvik reálných situací. Zahrnuje 48 vyuč. hodin v prezenční formě, 28 vyuč. hodin v distanční formě, 24 hodin praxe a 8 hodin závěrečného kolokvia. Kurz bude probíhat formou šesti jednodenních setkání a následného kolokvia v průběhu jednoho dne.

Absolvent získá certifikát Univerzity Palackého v Olomouci.

Zahájení kurzu: 28. ledna 2010

Místo konání: Praha, Karlovo náměstí 14

→ AKCE PRO PORADCE

7. – 8. DUBNA 2010, BRNO – KONGRESOVÉ DNY VÝCHOVNÉHO PORADENSTVÍ.

Asociace výchovných poradců pořádá setkání výchovných poradců ve formě kongresových dnů. Na programu kongresu, pořádaného v hotelu Continental, budou témata vztahující se k výchovnému poradenství na základních i středních školách. Mezi tématy bude například legislativa vztahující se k výchovnému poradenství, nová maturita, přijímací řízení na střední a vysoké školy. Program bude zveřejněn na <http://www.asociacevp.cz/>.

29. – 30. DUBNA 2010, RAKOUSKO – KONFERENCE NA TÉMA VZDĚLÁVACÍ A PROFESNÍ PORADENSTVÍ V RAKOUSKU.

Rakouská organizace Bifeb (Bundesinstitut für Erwachsenenbildung, Spolkový institut pro celoživotní vzdělávání) pořádá ve městě Strobl první odbornou konferenci na téma Vzdělávací a profesní poradenství v Rakousku. Konferenci povede Ingeborg Melter, Bifeb. Podrobnější informace budou postupně zveřejňovány na <http://www.bifeb.at>.

Upoutávky na další aktuální akce z oblasti poradenství přináší také tyto webové stránky:

<http://www.rozvojvsporadenstvi.cz/> (web rozvojového projektu „Rozvoj VŠ poradenství v ČR)

<http://www.asociacevsp.cz> (web Asociace vysokoškolských poradců)

<http://www.euroguidance.cz> (web centra Euroguidance)

**VYSOKOŠKOLSKÉ
PORADENSTVÍ
AKTUÁLNĚ**

Vysokoškolské poradenství aktuálně | Vychází dvakrát ročně | Vydává PPC FF UP v Olomouci v rámci Rozvojového projektu MŠMT ČR „Rozvoj vysokoškolského poradenství v ČR“ (www.vsporadenstvi.cz) | **Redakce:** Mgr. Diana Hověžáková, Mgr. Iva M. Tahová. **Překlady:** Mgr. Martin Kolář, Mgr. Iva M. Tahová. **Grafická úprava:** Bc. Petr Macháček. | **Adresa redakce:** PPC FF UP v Olomouci, tř. Svobody 26, 772 00 Olomouc | **E-mail:** ppc@upol.cz | **Telefon:** +420 585 633 250